T. Blinstrubas
7243 S. Albany Ave.
Chicago, Ill. 60629

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

USPS 157-580

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXXIII Sausis – January 7, 1988 Nr.1
TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Metams keičiantis

Perspektyvos šiapus ir anapus

Vytautas Meškauskas

Prasidėję Nauji Metai faktinai nieko nepakeičia. Gyvenimo raida eina toliau, tačiau laiko suskirstymas padeda lengviau orientuotis, kur ir kaip einame. Nėra, pavyzdžiui, abejonės, kad Sovietijai šie metai bus jos režimo sunkiausi bandymo metai. Jei eilinio jos piliečio buitis nepagerės, Gorbačiovas - jei jis dar liks savo vietoje - niekuo nesiskirs nuo savo pirmtakūnų. Turime tačiau atsiminti, kad ***jis pats sakė, kad dabartinė būklė negali toliau tęstis,*** kam sunku prieštarauti.

Tokioje situacijoje politinei išeivijai nelieka nieko kito kaip laukti arba ... kritiškai peržiūrėti siūlomos veiklos varijantus. Šį kartą pasirinkime antrą galimybę.

Pernai, spalio 23-25 d.d., Bendruomenė buvo sušaukusi 'lietuvių politinę konferenciją', kuri - turint galvoje aukščiau paminėtas aplinkybes, net negalėjo priimti kokios nors rezoliucijos. Vietoje jos, trys asmenys vėliau surašė jos ***'išvadas'***.

Jei su pirmu jų punktu - kad tik valstybinė nepriklausomybė gali užtikrinti tautos pilnutinį išsivystymą - galima sutikti, tai antro įrašymas sukelia abejonių. Jis skelbia:

"Lietuvos suverenumą atstatė 1941 m. birželio 23 d sukilimas, kuris sudarė laikiną vyriausybę. Tai buvo kertinis įvykis Lietuvos laisvės kovoje ir jos nuolatinėje rezistencijoje ..."

Man rodos, kad 'kertinis įvykis' buvo Vasario 16 d. aktas, iš kurio prasidėjusi valstybinė organizacija susilaukė to laiko viso pasaulio valstybių, įskaitant ir Sovietų Sąjungą, ***de facto ir de jure pripažinimo***. Be jį sekusių 20 nepriklausomybės metų, tautiniu žvilgsniu mes šiandien atrodytumėm kaip Gudija, kurios kalba nebedėstoma mokyklose. Tuo tarpu 1941 m. sukilimas laikytinas bandymu išnaudoti Vokietijos užpuolimą Lietuvos nepriklausomybės atstatymui - galyojant, kad vokiečiai patys supras, jog savanoriškas talkininkavimas kovoje prieš bolševizmą jiems būtų naudingesnis už okupaciją, reikalaujančią didelio administracinio aparato ir kurstančią rezistenciją. Vokiečiai, bent nacių vadovybė, taip nemanė, kas galų gale išėjo mums į naudą, nes išgelbėjo nuo didesnės talkos vokiečiams reikalo, sutaupant nemažai gyvybių...

Suprantu Bendruomenės užsimojimams vadovaujančius frontininkų jausmus, tačiau šiuo atveju to sukilimo iškėlimas ir praktiškai vargu ar buvo reikalingas, nes jis lygus raudona skara mosikavimui prieš bulių. GIMTASIS KRAŠTAS jau randa paminėtinų įvykių išeivijos gyvenime, bet tam epizodui mūsų istorijoje jis neturi geresnio vardo kaip 'koloboracija su naciais', nors mes tai su geroka doze tiesos vadiname 'priešnacine rezistencija'. Sukilimo garbinimas tik skatina sovietus daugiau bendrauti su OSI.

Žinoma, galima būtų pa sakyti, kad mums nereikia skaitytis su sovietais, tačiau tose 'išvadose' toliau sakoma, kad svarbus išeivijos uždavinys yra 'prisidėti prie Lietuvos izoliacijos pralaužimo'. Tai, sakyčiau, 'jėzuitiškas' gudravimas, pasisa-

(Nukelta į 2 psl.)

Į naujuosius metus...

Lietuvių jaunimo kongresas Australijoje

Atstovai stovykloje buvo izoliuoti nuo visuomenės

Antanas Laukaitis

Jau savaitę prieš oficialų Jaunimo Kongreso atidarymą, Sydnėjaus Lietuvių klube galima buvo pastebėti jaunų ir iki šiol čia nematytų veidų. Galvotum, kad svetimtaučiai užpuolė ir užplūdo mūsų lietuvišką- ją Sydnėjaus tvirtovę. Tačiau, kai išgirsti visus jaunuolius kalbant lietuviškai, tai tuoj pat prisimeni, jog tai yra pirmosios kregždės, suskridę į šį didžiulį pasaulinį mūsų jaunimo kongresą. Ir taip vis daugiau ir daugiau svečių matosi Sydnėjuje. Susipažįstu su Muencheno "Laisvosios Europos" radijo darbuotoju S. Girnium, kuris viską- bando užrekorduoti, visur dalyvauti. Matosi ir gražiosios Punsko lietuvaitės, atvykę čia aplankyti savo giminių, o gal ir kokį lietuviškąjį kengūriuką suvilioti ir parodyti tą stiprią lietuviškąją Suvalkų trikampio tvirtovę Lenkijoj. Matosi ir pirmieji kanadiečiai iš Montrealio, jau neskaitant anksčiau atvykusios P.L.B. vicepirmininkės B. Jasaitienės.

Ir štai, gruodžio 18-tą važiuojam į Sydnėjaus aerodromą pasitikti pačių garbingiausių šio kongreso svečių, tai mano jaunystės dienų mokslo draugo vyskupo P. Baltakio ir P.L.B. pirmininko V. Kamanto, su jo simpatiška žmona Gražina. Jis jau trečią kartą peržengia Pietų Kryžiaus australiškąjį slenkstį.

Pačiam aerodrome, lietuvišką vėliavą apspitę ir ankstyvesniu lėktuvu atskridę, šnekučiuojasi ir įspūdžiais dalinasi, Vokietijos, kai kurie Amerikos, Montrealio ir keletas Pietų Amerikos svečių. Toliau matosi didžiulis autobusas ir į jį kraunami atvykusių lagaminai. Gi, kitame kampe, sydnėjiškės moterys, pasipuošę tautiniais drabužiais, kartu su mergatėmis nešinomis gėlėmis, stovi prie lietuviškojo didelio plakato.

Oficialus susipažinimo priėmimas p a r u ošiamas spaudos kambaryje, kur jau matosi T.V. filminiai aparatai, laikraščių ir foto reporteriai ir nemažas skaičius lietuvių visuomeninkų. Ir štai, lydimas Sydnėjaus lietuvių klebono prel. P. Butkaus, pirmas pasirodo vysk. P. Baltakis ir kiek vėliau V. Kamantas su ponia.

Prel. P. Butkui pasveikinus ir pasidžiaugus, kad ir vėl mes savo svečiais turime šiuos garbingus žmones, merginoms įteikus gėlių,

(Nukelta į 8 psl.)

Prašo grąžinti Vilniaus katedrą

Iš Vilniaus gautas pranešimas ir kreipimasis į laisvojo pasaulio lietuvius jungtis maldomis su tikinčiaisiais Lietuvoje, kad jiems būtų grąžinta Vilniaus Katedra. Visoje Lietuvoje, prie bažnyčių renkami parašai po šiuo tekstu:

T.S.K.P. Centro Komiteto Generaliniam Sekretoriui, M. Gorbačiovui.

1987-ais metais, švęsdami Lietuvos Krikšto 600 metų sukaktį, mes buvome nuliudinti, kad negalėjome šio, mums brangaus jubiliejaus atšvęsti istorinėje Vilniaus Katedroje — toje vietoje kur prasidėjo lietuvių krikštas ir kur ilsisi vieno iš Lietuvos krikštytojų, Vytauto Didžiojo žemiškieji palaikai. Vilniaus Katedra, centrinė Lietuvos katalikų ir Vilniaus arkivyskupijos bažnyčia, jau daugiau kaip 35-eri metai kaip paversta paveikslų galerija ir koncertų sale. Ruošiantis Rusijos krikšto 1000-ties metų jubiliejui, tikintiesiems provoslavams buvo sugrąžintas Maskvos Danillovo vienuolynas.

Prašome, kad minint Lietuvos krikšto 600-tų metų jubiliejų ir mums būtų sugrąžinta centrinė mūsų krašto šventovė, Vilniaus Katedra.

Pasirašo
Lietuvos Katalikai

1987 — Lietuvos Krikšto Jubiliejaus Metai.

(ELTA)

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

'Perestroikos' bandymas. - Su metų pradžia prasidėjo pirma supančiotos ūkinės sistemos 'laisvės' krizė. - Sovietų prokuroras apie Gajauską ir Petkų.

Nuo sausio 1 d. Sovietijos įmonės, kurios iki šiol veikė smulkmeniško plano rėmuose, gaus daugiau laisvės. Jos ir toliau turės pildyti joms paskirtą uždavinį, bet kartu gaus teisę derėtis su žaliavų pristatytojais ir urmo pirkėjais dėl kai kurių plane nenumatytų gaminių. Jei iš tos, šalia plano numatytos, veiklos jos ką laimės, tą pelną galės sau pasilikti, išdalindamos jį kaip 'bonusą' ar algų pakėlimą. Tos įmonės, kurioms nesiseks pasinaudoti nauja 'laisve', turės patirti panašų likimą kaip kapitalistinėje sistemoje: jos bankrutuos ir bus uždarytos.

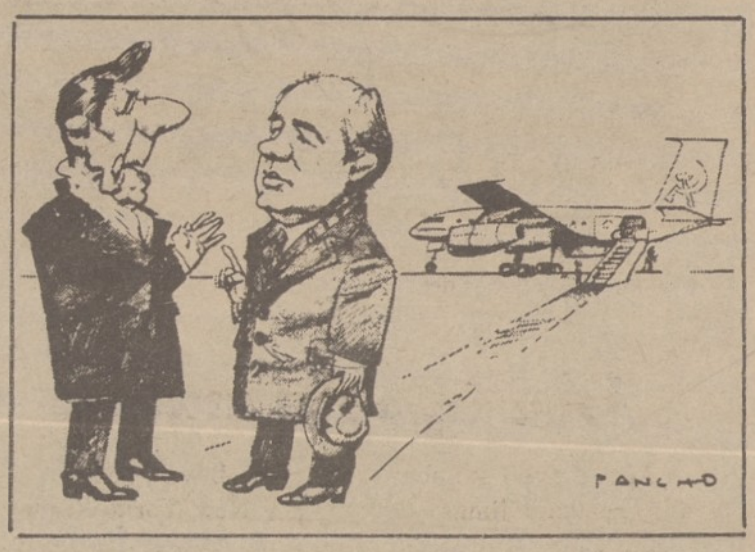

Reaganas: Dabar mano svarbiausia problema, kaip užtikrinti Europos saugumą.

Gorbačiovas: Ar norite, kad aš tuo pasirūpinčiau?

1991 metais nuo plano bus atpalaiduota visa civilinė gamyba. Vyriausybė atpirks savo reikalams tik 30% visos produkcijos. Maži kooperatyvai bus skatinami perimti patarnavimų sektorių, milijonai hektarų kolūkių ir valstybinių ūkių žemės bus išnuomojami paskiroms šeimynoms.

Toks yra tikslas, prieš kurį naturaliai turi stoti piestu partijos ir valstybės biurokratija. Kadangi kainos iš pradžių tik naujiems produktams nebus valdžios kontroliuojamos, įmonės iš vienos pusės norės pereiti tik prie naujų gaminių gamybos, bet tai padaryti varžys centrinio plano palikti įpareigojimai pristatyti tiek ir tiek tam tikrų gėrybių.

Kaip suderinti tuos du prieštaraujančius uždavinius - kol kas dar lieka mįslė. Teoriškai nauja tvarka turėtų padidinti konkurenciją tarp įmonių. Praktiškai, tačiau, kai kurios jų gali jungtis į vis didesnius tos pačios rūšies sambūrius, kurių slaptas tikslas bus išlaikyti monopolius. Jau dabar skaičiuojama, kad ketvirtadalis įmonių pasirodys negalinčios pernešti numatomas permainas. Taip pat numatoma iš planavimo sektoriaus paleisti bent 60,000 valdininkų, kurie vargiai sveikins tokią ateitį.

Tiesa, ir kapitalistiniame pasaulyje yra milžiniškų įmonių, išsiplėtusių net į visas pasaulio šalis. Jei jos gerai veikia, kodėl to paties negalima laukti pas sovietus? Juk ir joms vadovauja ne savininkai, bet pasamdyti direktoriai!

Sovietija minties apie privačią nuosavybę kratosi, tuo tarpu kapitalistiniame pasaulyje galutinį žodį turi akcininkai, kurie apie įmonės stovį sprendžia iš už akcijas mokamų dividendų ir pačių akcijų vertės. Sovietijoje to elemento visai nėra. Jei įmonė neneš pelno, valstybė gali paskirti kitą direktorių. Tačiau ką daryti tokiu atveju, jei tas administratorius yra giminė, ar turi šiaip jam palankius ryšius su atitinkama priežiūros įstaiga? Kaip taisyklė, kapitalistinėje santvarkoje visos valstybei priklausančios įmonės neša mažesnį pelną už privatines. Net ir tokiose srityse kaip paštas. (JAV-se su juo sekmingai konkuruoja privačios siuntinių gabenimo b-vės.) Dėl to eilėje valstybių, kur didžiosios įmonės buvo nacionalizuotos - D. Britanijoje ir iš dalies Prancūzijoje, - jos vėl pervedamos į akcinių bendrovių statusą.

Gorbačiovas ir co. laukia didesnio pirminio pasisekimo žemės ūkyje, kur privačiai iniciatyvai paliekami kolektyvinio ūkio nenaudojami plotai. Juos galima išnuomoti. Bet kur gausi reikalingų įrankių ir mašinų? Juos reikėtų nuomoti iš didelių kolektyvų, kurių vadovybės gali šnairiai žiūrėti į tokią praktiką. Arba atvirkščiai - mašinos bus daugiau naudojamos privatiems sklypams negu kolektyvo, nes jų operatoriai galės turėti pelno 'iš šalies'.

Sovietijos vadai turbūt nežino, kad ūkio augimas priklauso nuo laisvos rinkos funkcionavimo. Antra vertus, jie turėjo jau suprasti, kad centrinis planavimas netinka moderniškai ekonomijai. Už tat bus labai įdomu stebėti pirmuosius žingsnius į kiek laisvesnį ūkį, ne paleidžiant jo visai iš uždėtų jam pančių, bet tik juos kiek atliuosuojant.

***

Vienas iš Sovietijos prokurorų, Ivan Rachmanin, laišku N.Y. Times (gruodžio 26 d.) atsiliepė į tame laikraštyje anksčiau tilpusį A. Rosentahl straipsnį 'apie užmirštus kalinius'. Jame buvo aprašomas žiaurus eilės kalinių, laikomų VS - 389/36-1 kalėjime, jų tarpe ir ***Gajausko bei Petkaus***, likimas.

Prokuroras aiškina, kad kaliniai gauna 2,580 kalorijų į dieną ir neturi sunkiai dirbti. Apie Balį Gajauską jis rašo:

"***Balys Gajauskas*** ir sėbras 1948 m. balandžio mėn. užpuolė Klaipėdos kavinę. Besipriešindamas areštui jis nušovė vieną milicininką ir sužeidė kitą. Už tai jam buvo atimta laisvė 25-kiems metams Atlikdamas už tai bausmę, jis vėl nusikalto. Štai kaip susidarė 35 metai, kuriuos anot Rosenthalio jis gavo už vertimą literatūros apie laisvę į lietuvių kalbą, įskaitant ir Solženicyno.

Toliau prokuroras pripažįsta, kad - nors dėl nesklandumų, atliekant bausmę, daugiausiai kalti patys kaliniai - pasitaiko ir administracijos kaltės. Už nesusivaldymą vienas sargas buvo atleistas.

Laiške toliau minima, kad ***Viktoras Petkus*** buvo šiais metais (1987) paleistas už sąžiningą pažiūrą į darbą ir gerą elgesį, o Gajauskas buvo paleistas atitarnavęs jam skirtą laiką.

Metams keičiantis...

(Atkelta iš 1 psl.)

kant už galimai platesnius ryšius su Lietuva. Juos tačiau kontroliuoja sovietų saugumo organai. Kam duoti jiems progos aiškinti, kad mes esame svetimų interesų agentai? Prie to, tarp kitko, prisideda ir konferencijos ekskursija į Baltuosius Rūmus. Bet vėl - jų pagalba reikalinga spaudimui į sovietus dėl kai kurių asmenų paleidimo iš kalėjimų.

Žodžiu, patekome - kaip tie mitologiniai graikų jūrininkai Messinos sąsiauryje - tarp Schilos ir Charibdės. Veiksniai per dideli norint praplaukti, tačiau atskiri asmenys suranda išeitį ir blogiausiose aplinkybėse (žiūr. 'Iš kitos pusės'). Jiems ir tenka atsakomybė už tautos ateitį. Svarbu, kad jie būtų gerai informuoti, kas ir yra nūdienis visų veiksnių ir platesnės mūsų spaudos uždavinys. Prisimintina Vytauto Didžiojo taktikta Žalgirio mūšyje. Kai priešas puolė stipresnėm jėgom, jo kariai išsibėgiojo. Priešui besidžiaugiant laimėjimu, jie vėl susibūrė ... pergalei!

■ Iš kitos pusės

Dr. A. Butkus, rašydamas DIRVOS 45 ir 46 nr. apie 'perestroiką', pasigenda akcijos:

> "Vien tik stebėti tačiau šiandien mums nebeužtenka. Gerai išmąstytoje ir vieningoje akcijoje mes galėtumėm daug padėti savo broliams tėvynėje, kad jie galėtų šią naujai susidariusią padėtį tinkamiau išnaudoti Lietuvos ir lietuvių labui. Apie tai mes jau pašnekame, tik labai abstrakčiai. Deja ir tie pašnekėsiai ir kai kurie nedrąsūs konkretesni pasiūlymai mūsų sutinkami ne tik su dideliu nepasitikėjimu, bet taip pat ir negailestinga kritika."

Pareikalavęs **'vieningos akcijos'**, daktaras pats sau prieštarauja, rašydamas:

> "**Mažais būreliais** susimetę be didelės reklamos, kad ir mažais darbeliais gal ir mes šį tą padarytumėm tėvynės labui."

Iš kitos pusės žiūrint atrodo, kad, jei negalima viešai paskelbti 'mažų būrelių' susimetimo konkretaus tikslo, vargu ar apsimoka pulti dar nepasirodžiusią kritiką. Atsiduriame sitacijoje kaip per negrų muštynes naktį — nieko negali įžiūrėti. Jei daktaras turi galvoje 'mažus būrelius', kurie, pavyzdžiui, nuolat remtų kokias nors institucijas Lietuvoje, negalima užmiršti, kad okupantas bendravimu yra susidomėjęs tik savo naudai. Jei jis jos nesitikėtų, neeikvotų lėšų 'Tėviškės' draugijai ir jos organams. Nuolatinė organizacija tokiam ryšiui ar ryšeliui palaikyti anksčiau ar vėliau bus infiltruota sovietų agentų ir taps jų tarnaite. Kam pasitarnauti jų interesams?

Šiame krašte niekas nedraudžia eiti tokiu keliu, kuris atrodo patogiausias ir pelningiausias, jei neprasižengiama veikiantiems įstatymams. Bandymas užbėgti už akių bet kokiai kritikai dėl tos pačios priežasties yra pasmerktas nepasisekimui. Faktinai ji yra d-ro reikalaujamo gero 'išmąstymo' procesas. **(vm)**

SECURITY

Due to rapid expansion in the greater Hartford area, we have an immediate need for qualified field supervisors, dispatcher and security officers. All shifts available, above average wages, uniforms provided, medical benefits and life insurance. To qualify you must be over 19 years of age, a high school graduate or GED, have your own telephone and transportation. Contact Ogden Security, 21 Silas Deane Highway, Wethersfield, CT 06109. Monday-Friday, 9 am-4 pm. (203) 522-8711. EOE. (46-5)

BAKERY Gen'l bakery help for Levittown wholesale plant, all shifts. No exp. nec. Good wages. 215-946-2664. (47-2)

MACHINIST/GRINDER: Small shop is seeking motivated person with general machine shop, experience to do setup & operation on a variety of equipment. Pay Commensurate with experience. Fully paid benefits. Call 215-233-5200. (47-2)

Skaitykit ir platinkit DIRVĄ

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMĄ**

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerių ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA

P. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA (USPS 157580)

POSTMASTER: Send address changes to DIRVA, 6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year $20.00. Single copy 50 cents.

Prenumerata metams $20.00, pusei metų $12.00 • Atskiro numerio kaina 50 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Remkime ryžtingus idealistus

Gana dažnai diskusijose iškyla faktas, kad - nežiūrint skaudžių pamokų - vis dar nepasimokome iš patirties. Tai ypač skaudžiai, realiai iš ryškėjo OSI keliamų bylų atveju, kada į jų metamus kaltintimus tariamai koloboravus su naciais neturėjome pa kankamai dokumentuotų atsakymų, nekalbant jau apie pagrįstą kontra ataką.

Nebuvo ir reikiamo aiškaus, organizuoto pasisakymo prieš tai. Principinė reakcija ir OSI paliestų tautiečių gynyba susiorganizavo paskirų asmenų iniciatyva tiesioginiai ir junginyje su kitomis tautybėmis, iki šiol negaunant reikiamos (ir galimos!) paramos bei mūsų visų užnugario. Net ir dabar, kai atsirado žymiai geresnės sąlygos ką nors daryti tikintis teigiamų rezultatų - laimėjimų JAV-se padrąsinta OSI ėmė šakotis ir kitose valstybėse, tuo atkreipdama į save ne visada tokį dėmesį, kurio norėjo - mūsų vadovaujantieji veiksniai neranda reikalo jungtis, talkinti , kad pilnai išnaudojus atsiradusią progą tiek paskirų asmenų, tiek ir Lietuvos bylos gynimui.

OSI reikalavimų teisėtumas, jau du kartus nagrinėtas Australijos parlamente ir negavęs pritarimo, bus svarstomas trečią kartą. Kad geriau abipusiai susipažinus su reikalu, Australijos vyriausio prokuroro asistentas lankėsi JAV-se ir, tarp kitų, susitiko su lietuvių, kaip etninės grupės, bei Americans for Due Process atstovais. Atsirado galimybė mūsų (lietuvių) advokatui, esant Australijoje, būti tiesioginiu liudininku visoje to klausimo svarstymo eigoje.

Americans for Due Process kreipėsi į veiksnius, siulant, kad - susidėjus kartu su kitomis Pabaltiečių organizacijomis - mūsų kompetetingas advokatas tuo tikslu būtų siunčiamas į Australiją. Deja, atsakymas buvo: "pinigų nėra ...", ar dar geriau - "... ne mūsų kompetencijoje ši problema ...".

Tai kas tada yra veiksnių reikalas?! Kas turi už mus kalbėti konkrečių reikalų atveju? Kokioje skalėje ir kokiu pirmumu yra disponuojamos Lietuvos reikalams renkamos lėšos?

Nėra pinigų! Ar tikrai? Sekant tik spaudoje pasirodančias žinias atrodo, kad 'VIP' ir kai kuriose srityse jų ne tik pakanka, bet gali drąsiai sakyti, kad gyvenama su 'šampano kišene'! Kartais rodosi, kad sprendimai padaromi net be didelio galvojimo, svarstymo ar atsakomybės jausmo, gal ir ne visai demokratiniu būdu.

Neinant toli atgal, štai 'vandenis sujudino' žinia, kad jau yra patvirtintas kontraktas istoriniam 1941-44 m. okupuotos Lietuvos laikotarpio aprašymui už 60,000 dolerių, mokant po 20,000 dol. į metus, be teisės ką nors keisti, ar taisyti. Ir tai už istoriją ne nuo Nepriklausomybės užgniaužimo sovietams užėmus kraštą, bet *tik vokiečių okupacinio laikotarpio*, parašyti pavedant autoriui, kuris penkerius metus išdirbo OSI įstaigoje! Jei, priedui, visa tai nėra 'katės maiše pirkimas', tai ...!

Paradoksiniai gretinasi palyginimas, kad JAV Lietuvių Bendruomenė, Lietuvių Fondo lėšomis, netiesioginiai užtikrina paramą OSI puolimams prieš mūsų tautą. Be sovietų okupacijos istorinio aprašymo, vokiečių okupacijos laikotarpio Lietuvoje aprašymas negalės būti istoriniai teisingas ar pagrįstas. Tai būtų tolygu paskiros frazės nagrinėjimui, nedavus pilno sakinio, jau nekalbant apie paragrafą.

Nežinia, kaip greitai būtume sužinoję apie visą tai - kas taip pat vargu yra pateisinama, - jei nebūtų iš naujo iškilęs OSI klausimas. Bet gi dabar tai tikrai prašosi ir atsakymo, ir pasisakymų, ir pagrįstų sprendimų.

Yra šviesi viltis geresniam rytojui, kol vis atsiranda ryžtingų idealistų, kurie nebijo belsti į uždaras duris, išdrįsta kelti klausimus į viešumą, kurie ryžtasi stoti šalia skriaudžiamojo prieš skriaudėją. Mūsų tautos, ir mūsų visų interesas reikalauja, kad jų pastangos būtų įvertintos pilnu pripažinimu ir pirmaeile parama, kaip ir tvirtu, solidariu tautiniu užnugariu.

(g)

American for Due Process atstovai ir gynybos advokatai lapkričio 30 d. susitiko Washingtone su Teisingumo departamento pareigūnu Joseph Morris painformuoti OSI reikalu. Iš kairės: Uldis Klauss, adv. Ivars Berzins, Rasa Razgaitienė, adv. Neil Hartzell, Joseph Morris, Daiva Kezienė ir adv. Povilas Žumbakis.

OSI apšvarinimas

Rasa Razgaitienė

Adv. Povilo Žumbakio pasikalbėjimas su Americans for Due Process Tarybos nare Daiva Keziene Washingtone lapkričio 20 d., kuris įvyko tuoj po pasimatymo su p. Joseph Morris, Teisingumo Departamento Office of Liaison Services direktorium. Susitikime su p. Morris taip pat dalyvavo Americans for Due Process direktoriai Rasa Razgaitienė ir latvis Uldis Klauss. Jų kvietimu gynybos advokatai Ivars Berzins iš New Yorko ir Neil Hartzell iš Bostono, kartu su adv. Žumbakiu iš Chicagos pristatė teisinius pasiūlymus. Pasikalbėjimas buvo perduotas per New Yorko "Laisvės žiburio" radijo programą.

Daiva Kezienė: Povilai, kokiu reikalu buvo šis pasimatymas suruoštas? Ar galėtum papasakoti apie susirinkimo eigą ir kas buvo diskutuota?

Adv. Žumbakis: Pirmiausiai, p. Morris buvo specialiai paskirtas vyriausio Amerikos prokuroro Meese ištirti OSI reikalus, kadangi prieš OSI yra tiek daug nusiskundimų. Jis yra susitikęs su visa eile politinių grupių, su visokių tautybių atstovais ir panašiai. Americans for Due Process kreipėsi į p. Morris įstaigą su konkrečiais pasiūlymais ką jis gali rekomenduoti vyriausiam prokurorui Meese, kad be jokių didelių pakeitimų įstatymo, be dramatiškų ėjimų, būtų galima apšvarinti OSI procedūras. Tai buvo tikslas šito posėdžio. American for Due Process turėjo tris atstovus ir pasikvietė tris advokatus. Pats posėdis buvo ilgas ir produktyvus.

Daiva Kezienė: Ar galėtum peržvelgti bent keletą tų pasiūlymų, kurie buvo jam pristatyti?

Adv. Žumbakis: Pirmiausiai, be abejo, buvo primintos procedūrinės problemos surinkime medžiagos iš Sovietų Sąjungos, kas liečia dokumentus, liudininkų apklausinėjimus ir panašiai. Konkrečiai buvo pasiūlyta visa eilė pakeitimų, kuriuos pats Meese kaip vyriausias prokuroras gali padaryti, neidamas į Kongresą. Pavyzdžiui, Holtzman amendmentas, apie kurį visi žino, ir kuris teoretiškai įsteigė OSI, nenurodo kas yra persekiojimas, bet kiekvienoj byloj persekiojimas yra naudojamas kaip terminas. Jeigu prokuroras Meese nutartų sutikti su mūsų pasiūlymu tą terminą, daleiskim, apriboti, mes tada konkrečiai galėtumėme panaudoti tą bylų gynime.

Kitą dalyką, kurį mes siūlėme, yra kad leistų jury komisijas turėti, kas yra įmanoma be pakeitimo statuto, jeigu sutinka abi pusės. Mes prašėm p. Morris, kad jis rekomenduotų p. Meese, kad Teisingumo skyrius sutiktų su gynyba kai kuriuose atvejuose turėti jury komisijas. Tas yra įmanoma, jei valdžia nutartų tik sutikti. Nereikia pakeisti jokio statuto.

Be to, buvo pristatyta visa eilė klausimų p. Razgaitienės, kurie liečia OSI bendrą elgesį, kuris yra kenksmingas ne tik pačiom bylom, bet ir visuomenei.

Bendrai, buvo labai rimtas posėdis ir p. Morris sakė, kad tie visi pasiūlymai ir klausimai jam buvo nauji. Americans for Due Process sutiko paruošti atitinkamą memorandumą jam iš teisinio-techniško taško ir iš politinio taško.

Daiva Kezienė: Kalbant tuo pačiu reikalu, tave nesenai kontaktavo vyriausio Australijos prokuroro asistentas Robert Greenwood tirti taip vadinamų karo nusikaltėlių bylas ir kelti jas Austrijoj. Ar tu gali truputį mums papasakoti apie tą susitikimą? Ką jis tave klausė ir kokių informacijų jis iš tavęs pageidavo?

Adv. Žumbakis: Daiva, pirmiausia pakvietimą ga-

(Nukelta į 4 psl.)

Rasa Razgaitienė, Americans for Due Process koordinatorė, ir adv. Povilas Žumbakis. J. Tamulaičio nuotr.

OSI apšvarinimas...

(Atkelta iš 3 psl.)

vau dėl to, kad kai Australija padarė panašią studiją kaip Kanada, ar steigti ar nesteigti OSI, jie joje paminėjo American for Due Process išleistą mano analizę apie sovietinius įkalčius. Į mūsų knygos kritiką atsakė Amerikos valdžia per OSI atstovą. Savo atsakyme jis netiksliai apibudino Amerikos teismų procedūrą. Kai sužinojo tą Australlijos valdžia, jie kreipėsi į mano įstaigą ir prašė susitikti su jų ambasados atstovais, ką aš padariau praėjusią vasarą.

Dabar, prieš porą mėnesių į Ameriką atvažiavo padėjėjas jų vyriausio prokuroro, kuriam yra paskirtas dviem metam darbas įsteigti panašią į OSI organizaciją Australijoj. Jis važiavo aplink pasaulį ir čia Amerikoj buvo penkias dienas. Tris dienas praleido Washingtone ir dvi dienas New Yorke. Jis lankė OSI, lankė World Jewish Congress, Jungtinių Tautų archyvus ir prašė ar negalėtumėm susitikti keturiom valandom išdiskutuoti specifinius kritiškus taškus dėl kurių mes nesutinkam su OSI. Jis po to skrido į Kanadą ir iš ten į Maskvą. Ištyrus situaciją, buvo p. Greenwood rekomendacija, kad būtų kriminalinės bylos, ir ne tiktai prieš tuos, kurie tariamai dirbo su naciais. Reiškia, būtų prieš visus karo nusikaltėlius. Panašiai kaip įvyko Kanadoj. Amerikoj, atsiminkit, jie tiktai ieško nusikaltėlių, kurie dirbo su vokiečiais, o Australijoj ir Kanadoj jie ieškos bet kokių karo nusikaltėlių. Svarbiausia, kad jie ieškos rimtų, ne kaip Amerikoj, kur už mažiausią dalyką kimba ir jeigu negali to rasti, tai kimba už melavimą.

Daiva Kezienė: Atrodo, kad iš visų kraštų dabar tiktai vienintelė Amerika liko, kuri nepripažįsta kad čia turi būti keliamos kriminalinės bylos ir kuri deportuoja žmones į Sovietų Sąjungą.

Adv. Žumbakis: Bent taip dabar atrodo, Daiva, kadangi Kanada, aš manau, praves geriausią įstatymą ir jie pasimokino iš Amerikos. Čia Americans for Due Process labai daug prisidėjo dirbdami kartu su prof. Vaštoku Toronte ir su ukrainiečiais. Jie suorganizavo didelį judėjimą tenais. Jie paveikė Kanados Parlamento narius. Buvo įrodyta, kad priimti aklai sovietinius kaltinimus, taip kaip priimama Amerikoj, yra neteisinga, ir kad jei yra kaltinami žmonės karo nusikaltimais, turėtų būti kriminalinės ir ne civilinės bylos. Tarp kriminalinių ir civilinių bylų yra milžiniškas skirtumas.

Australai, pamatę kas dedasi Amerikoj, ir kiek skaldo čia visuomenę ir kiek tų bylų eiga yra kritikuojama amerikiečių spaudoje, bei teisininkų tarpe, pasekė Kanados pavyzdžiu. Jų įstatymas bus labai panašus. Dabar, tai nereiškia, kad visos problemos yra išspręstos, kadangi ir Kanada ir Australija nutarė imti iš sovietų pagalbos. Bet jų visa procedūra bus daug daugiau civilizuota.

Tai, praktiškai kalbant, yra tik Amerikoj likę įstatymai, kurie leidžia žmones deportuoti į Sovietų Sąjungą. Švedija, daleiskim, visiškai atsisakė kelti bylas, kadangi jie turi dvidešimt penkių metų įsisenėjimo statutą. Anglija principiniai atsisakė, nors yra milžiniškas spaudimas prieš vieną lietuvį, gyvenantį Skotijoj, kad specialiai dėl jo įvesti įstatymą, bet vienas iš pagrindinių pasaulio laikraščių, London Times, pasisakė vedamajame, kad yra laikas užmiršti antrą pasaulinį karą ir eiti į ateitį. Tai, bent dabar, Amerika yra vienintelis kraštas, kuris koncentruojasi žmones deportuoti į Sovietų Sąjungą.

Daiva Kezienė: Ačiū labai, Povilai.

* * *

Amerikans for Due Process pastaba: Po šio pasikalbėjimo, Australijos Parlamente užkliuvo naujojo įstatymo pravedimas. Įstatymą pravesti reikalaujama trijų to projekto paskaitymų Parlamente. Po dviejų, įstatymas buvo sulaikytas. Priežastis: k o n troversija dėl sovietinių įkalčių naudojimo. Šiuo metu yra įsteigta speciali pakomisija tirti šį reikalą.

Americans for Due Process šią vasarą kreipėsi į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, Lietuvių Teisėms Ginti Komitetą ir Fondą, bei į VLIKą ir prašė jų atkreipti skubų dėmesį į kritišką padėtį Australijoje. Americans for Due Process siūlymas buvo šiom grupėm, susidėjus kartu su kitom Pabaltiečių organizacijom, pasiųsti adv. Žumbakį į Australiją, kad jis ten galėtų tiesioginiai kalbėtis su Parlamento nariais, spaudos atstovais ir valdžios pareigūnais sovietinių įkalčių n a u d ojimo problemomis. Atsakyta buvo sekančiai: "pinigų nėra" arba "ne mūsų kompetencijoj ši problema".

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos žinios

Artėjant Kalėdų šventėms ir Naujiems, 1988 Metams, siunčiame sveikinimus mūsų garbės nariams, skyrių valdyboms ir visiems nariams, jų šeimom bei artimiesiems. Nuoširdžiai linkime kiekvienam asmeniškai giedrios nuotaikos švenčių ir darbingų 1988 metų.

Prisimename mūsų spaudos redaktorius ir leidėjus, bendradarbius, rėmėjus, o taip pat plunksnos darbuotojus. Sveikiname mūsų atstovus bendrinėse lietuvių ir tarptautinėse organizacijose.

Su pagarba prisimename pavergtuosius brolius ir seseris Tėvynėje, kaip ir kalinamus, už savo įsitikinimus, Sovietijos kalėjimuose ir ištrėmime. Mūsų mintys su Jumis.

Tikimės visus matyti ir toliau dirbančius "Vardan tos Lietuvos"...

1987 m. spalio 18 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose, Chicagoje, įvyko Sąjungos Tarybos suvažiavimas. Suvažiavimas buvo gausus ir darbingas, 29 turintieji balsavimo teisę ir 12 svečių.

Svarstyta: Tautinės spaudos ryšiai su S-ga, S-gos valdybos santykiai su skyriais, Tautinės Kultūros Fondo steigimas.

Dalyviams aktyviai dalyvaujant diskusijose, prieita išvados, kad dabartinė Dirvos linija S-gai yra priimtina. Išreikšta padėka redaktoriui Vytautui Gedgaudui.

Santykiai su dalimi skyrių yra labai geri. Skyriai pasigėrėtinai aktyvūs: Los Angeles, Daytona, St. Petersburgo, Detroito, Chicagos. Bostono skyriaus tarpusavio nesantaikos neduoda nieko gero nei skyriui, nei S-gos veiklai. Šiame suvažiavime, išklausius abiejų pusių, šie nesutarimai gerokai išlyginti.

Valdyba labai apgaili, kad didelė skyrių dalis labai pasyvūs, snūduriuoja. Su kai kuriais net jokio ryšio neturima.

Kultūros Fondo steigimas priimtas vienbalsiai. Iš patiektų 3 projektų, su mažais pataisymais, pasisakyta už 3-jį. Palikta komisijai, susidedančiai iš J. Jurkūno, V. Mažeikos ir V. Račkausko, šį projektą apdailinti ir patiekti tolimesnei eigai.

Išvada: Tokie suvažiavimai pageidautini ir ateityje. Sutartina S-goj dirbančius, pasikeičiama informacijomis apie esamą padėtį ir nustatomos gairės ateičiai.

A. L. T. S-gos 20-tasis Seimas įvyks 1988 m. gegužės 20-23 d. d. Daytona Beach, Floridoje. S-gos valdyba jau dirba šio seimo ruošimui. S-gos pirmininkui nuvykus skaityti paskaitos Daytona skyriaus ruoštame Tautos Šventės minėjime, 1987 m. rugsėjo 12 d., skyriaus valdybai padedant, aplankyta eilė viešbučių ir išnuomotas viešbutis atitinkąs mūsų pageidavimus, labai prieinamomis kainomis.

Ta pačia proga kalbėta su J. Janušaičiu ir A. Mironu pakviečiant juos būti suvažiavimo leidinio redaktoriais. Abu mielai sutiko. Ačiū jiems.

Planuojama samdyti autobusas iš Chicagos kelionei į seimą. Vicepirmininkė V. Jonušienė tuo reikalu renka informacijas.

Visi S-gos nariai maloniai, iš anksto, kviečiami gausingai seime dalyvauti, praleisti keletą dienų bendraminčių tarpe. Visos informacijos bus prisiųstos vėliau.

Finansiniai reikalai: Sąjungos iždininkė nusiskundžia, kad dar didelė dalis skyrių neatsiskaitė 50% nario mokesčio įnašų. Skyrių iždininkai kviečiami tai atlikti.

Dr. L. Kriaučeliūnas
L. T. S-gos Valdybos Pirmininkas

E. Valiukėnienė
Sekretorė

Ft. MYERS

DEMONSTRACIJOS PRIEŠ GORBAČIOVĄ

Gorbačiovo atvykimo proga, Lietuvių Laisvės Forumas, vadovaujamas Viliaus Bražėno, suorganizavo lietuvių bei kitų tautybių demonstracijas Fort Myers Teismo Rūmų aikštėje prieš Gorbačiovą ir jo vedamą apgaulės politiką.

Susirinko gausus lietuvių būrys iš Ft. Myers, Bonita Springs, Naplles, Ft. Charlotte ir kitų apylinkių Kelios lietuvaitės dėvėjo tautiškus rūbus. Visi dalyviai nešė plakatus su šūkiais duoti Lietuvai ir kitom pavergtom tautom laisvę, ir iškeldami Sovietų apgaulingus sutarčių laužymus bei komunistinę grėsmę laisvam pasauliui.

Vilius Bražėnas iš anksto painfomavo apie šias demonstracijas spaudai ir televizijos stotims, daugelis vietinių laikraščių korespondentų ir TV pranešėjų sekė šias demonstracijas ir davė keletui asmenų išreikšti savo nuomones apie Gorbačiovą ir jo politiką. Vėliau, tą patį vakarą, vietinės televizijos stotys gan plačiai paminėjo ir parodė šias demonstracijas, o laikraščiai aprašė šį įvykį, įdedami nuotraukų.

Viktoras Chainas

REMKIME TAUTOS FONDĄ

nes tik nuo mūsų priklauso kiek esame pajėgūs ginti ok. Lietuvos bylą laisvajame pasaulyje.

Neužmirškime LIETUVOS LAISVĖS IŽDO pagerbdami savo artimųjų atmintį ar tvarkydami savo palikimų reikalus.

Jūsų auka TAUTOS FONDUI remia ELTA biuletenių leidimą 6 kalbomis ir padeda skleisti informaciją apie tikrą padėtį ok. Lietuvoje.

Visos aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių, IRS Cert. No. 51-0172223.

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.
P. O. Box 21073
Woodhaven, N. Y. 11421

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
2533 West 71 St., Chicago, Ill.
1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.
Tel.: 476-2345
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

KŪRYBA IR MOKSLAS

Žvilgsnis atgal

Rūta Kleva Vidžiūnienė

Per pasaulį keliauja žmogus, — ištarė nemirštamus žodžius mūsų poetas Brazdžionis, ir juos pakartojo nesuskaitomuose vakaruose visa mūsų tauta. Per pasaulį keliauja žmogus, — užgrojo vieną sykį seniai besilankant kompozitorius Bronius Budriūnas, išplėsdamas šiuos nemirštamus žodžius į pakilią, iškilmingą Kantatą.

Gyvenimo pavakaryje žmogus susimąstai prie šių tokių tikrovinių posmų, kurie ir kyla, ir leidžiasi į skaudžias gilumas, kaip ir pats gyvenimas. Keliauja kur? Keliauja kodėl? Koks šios žmogaus kelionės tikslas ir paskirtis?

Pasirodo, pasaulis netoks jau didelis, nors jis ir nesibaigė prie gimtinės, nei prarastos tėvynės sienų! Ir taip, savo noru ar ne, žmogus nukeliavo toliau, kartais pilnas vilties, kartais pilnas širdgėlos, ieškodamas krypties, prašydamas užuovėjos, tai maldingai pakeldamas akis į praeinamus altorius, tai suspausdamas kumštį dėl žmogaus žvėriškumo žmogui. Mūsų, išeivių, kelionė tęsiasi toliau. Jos nesustabdo valstybių vardai ir kareiviai, jos nesutrumpina patogus surastas uostas, augantys ir nusvetimėjantys vaikai, savimylos valdovai, pinigų pilni bankai. Kelionė tęsiasi, pamažu nuplėšinėjant kalendoriaus lapelius, laužiant Kūčių ploktkeles, keliant šampano taurę sukaktuvėse, palydint draugus ir giminaičius į negrįžtamas keliones.

Ar mes savo kelionėje ko nors išmokome? — klausia nevienas. Tą klausimą statom ir sau, jį skaitome draugų kalėdiniuose laiškuose, girdime pokalbiuose. Naujų Metų išvakarėse vis bandom vienumoje rasti atsakymą į savo kelionės tikslą ir prasmę. Kas gi yra toji žmogaus kelionė?

Ne kiekvienam pavyksta rasti atsakymą, nes kelionė yra kaita ir branda. Tik supratę, kad niekas nestovi vietoje, kaip joje nestovi ir mūsų žemė, mes suprantame, kad nuo mūsų pačių priklauso, ką bandom padaryti iš savo gyvenimo, kokį kelrodį pasirenkame, ko išsižadame ir ką pasiaikome savo asmenybės auginime.

Laikrodis tiksi nesustodamas. Ar bėgsime prisitaikyti prie kitų genčių papročių, galvosenos ir istorinio supratimo, ar nešime ir toliau tą nelengvą naštą, kurią Lietuvai užkrovė laurų ir svetimų žemių ištroškę tironai. Ar perduosime savo palikuonims vertybes, kurias per tiek amžių sugebėjo širdyse išnešioti mūsų protėviai, ar tapsim tik pilkąja, kasdienos gerbūviu besirūpinančia mase? Žmonės nėra vienodi, todėl nevienodi yra jų apsisprendimai išeivio kelyje. Visais laikais ir visose tautose daug nubyrėjo, daug apgavo save ir kitus. Bet mums iki dabar užteko pečių, toliau kantriai nešančių savo vidaus balso užkrautą naštą.

Kas daro mūsų tautą skirtinga nuo kitų tautų? Pasaulis juk maišėsi visais amžiais, imperijos griuvo ir nužemintieji pamėgdžiojo užpuolėją. Jėga, ne meilė, visad buvo pasaulio valdovas, tačiau stiprieji išlaikė ir išliko! Tiek dabar nedaug laiko beliko mums apsispręsti, ar numosime ranka į viską, kas mus riša — praeitį, kalbą, spaudą — ar laikysimės išdidžiai iki nuo mūsų nepriklausomo galo, už kurį tebūnie atsakingi kiti, o ne mes patys, nusileidę prieš išdavystę.

Judo grašiai galingi. Žmogus visad tiesė į juos rankas. Ateina mūsų išeivijai laikas apsispręsti, kurion pusėn suksime. Per pasaulį keliauja žmogus... taip, bet dalinai jis tą pasaulį pats ir formuoja. Mūsų jautrumas turi būti mūsų kelrodis kryžkelėje, išmirštant vienai keliautojų kartai ir sekančiai perimant mūsų vairus. Dar nevėlu, dar turim nemažai jėgų, o ir teisė ir teisybė mūsų pusėje. Naujų Metų papėdėje perkratykime sąžines, — ar viską padarėme, ką širdis ir tautinis išdidumas diktavo, ar gal dar galėtume sujungtomis rankomis padaryti!

SPAUDOS MĖNUO! Jei tie, kurie šiuos žodžius skaitys, supurtytų bent vieno nuošaliai stovinčio tautiečio sąžinę, patraukdami jį atgal į lietuviško laikraščio, knygos, teatro ir jaunuomenės auklėjimo darbuotojų eiles, tai galime ir vėl su nauja viltimi žvelgti į savo kelionę. Bandykime!

Laimingų Naujų Metų!

VYTAUTAS MATULIONIS

PO KOVOS

Jau kova pralaimėta. Palaidojau viltį.
Besigrumiant jėgos išseko...
Tik širdis nerami dar nenori nutilti,
Vis ieško išganyman tako...

Nuo lopšio dienų ateitis daug žadėjo...
Sugundė mane jos vilionės.
Ir skridau aš sparnais besiblaškančio vėjo
Liūliuojamas geismo glamonės...

Ir maniau nesibaigs tos svaiginančios dienos,
Nesugrius svajų pilys užburtos...,
Nors lemtis ilgapirštė jau rašė ant sienos:
"Ne tam juk buvai tu sukurtas..."

Aš skaičiau tuos žodžius, bet ištart negalėjau...
Žinojau gerai aš jų prasmę...
Tik jaunystės audrų sūkuriuos netikėjau
Užmiršiąs gyvenimo esmę...

Bet... atgal kelio nėr... nes palaidojau viltį.
Laimėti jėgų neužteko...
Skubu atminimui jos kapą supilti
Neradęs išganyman tako...

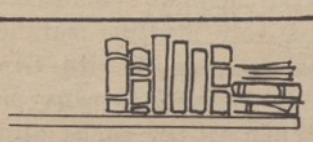

NAUJOS KNYGOS

A. P. Bagdonas

LIKIMO ANTSPAUDAS

• **A. P. Bagdonas. LIKIMO ANTSPAUDAS.** Penktoji eilėraščių knyga. 114 psl. Viršelis Tomo Leipaus. Išleido Kražiškių sambūrys. Kaina 5 dol. Spaudė Draugo spaustuvė. Gaunama pas platintojus ar autorių: A. P. Bagdonas, 2440 W. 69th St. Chicago, Ill. 60629.

• **METMENYS.** Nr. 53, 1987 m. Kūryba ir analizė. Redaguoja Vytautas Kavolis. Administruoja M. Paškevičienė ir Aleksas Vaškelis, 3113 W. Vina del Mar Blvd. St. Petersburg Beach, Fl. 33706. Numerio kaina 8 dol. Žurnalas išeina dukart per metus. Šiame numery rašo Tomas Venclova, Marija Gimbutienė, Kostas Ostrauskas, Vytautas Kavolis ir kt. Spaudė M. Morkūno spaustuvė Chicagoje.

• **Leonardas Šimutis (L. Šilelis). ILGESIO VALONDĖLĖS.** Eilėraščių rinktinė. Tai ilgamečio Draugo redaktoriaus kūryba, kurią išleido sūnus Leonardas J. Šimutis, 3551 W. 98th St. Evergreen Park, Ill. 60642. 228 psl. minkštais viršeliais, kaina 8 dol. Spausdino Draugo spaustuvė Chicagoje. Šis leidinys skiriamas Leonardo Šimučio atminimui, kuris visą gyvenimą pašventė savo brangiai tėvynei Lietuvai.

DR. JONO ŠLIŪPO ARCHYVO REIKALU

Mieli Lietuviai: Šiais metais padariau dvi keliones; pavasarį buvau Naujojoj Zelandijoj ir Australijoje, o rudenį San Francisco, Los Angeles, Chicagoje, Clevelande, Floridoje, Washingtone, o po to pervažiavau lietuvių „angliakasių slėnį" Pennsylvanijoje — Scranton, Pittston, Wilkes Barre, Shenandoah, Pottsville, Frackville, Mahanoy City, Minersville, Mt. Carmel ir Shamokin. Visur radau puikių lietuvių ir lietuviškos kultūros pėdsakų. Teko su daugeliu nuoširdžiai išsikalbėti.

Mano kelionių tikslas buvo surinkti, kiek begalima jos rasti, išsilikusią ir išsibarsčiusią arvhyvinę medžiagą apie mano tėvą aušrininką dr. Joną Šliūpą. Daugelis sutiktų tautiečių pageidavo, kad, rinkdamas medžiagą, praplėsčiau užsibrėžtą tikslą ir įsteigčiau AUŠRININKO DR. JONO ŠLIŪPO VARDO ARCHYVĄ, į kurį būtų galima sutelkti ne vien tik medžiagą apie Šliūpą, bet ir kitas senovines knygas, istorinius raštus, dokumentus, svarbesnius straipsnius, fotografijas, prisiminimus. Vienas lietuvis net sakė: „Vytautai, įsteik savo tėvo vardu archyvą, kur surinkta medžiaga liktų lietuvių istorijai ir kad neatsitiktų taip, kaip įvyko su kun. Miluko knygynu, kuris po mirties buvo dviem sunkvežimiais išvežtas į šiukšlyną". Kitas sakė: „Po mano mirties, kur dings mano knygos ir raštai — vaikai lauk išmes; o juk tiek daug turiu istorinių vertybių".

Grįžęs namon pergalvojau siūlymus ir nutarimus įsteigti AUŠRININKO DR. JONO ŠLIŪPO VARDO ARCHYVĄ, kuris pradžioje bus priglaustas mano namuose, o vėliau perkeltas arčiau lietuviškų centrų. Padarysiu įpareigojimus, kad po mano mirties archyvas atitinkamu laiku būtų pervežtas į Lietuvą.

Padaręs sprendimą, kreipiuosi į visus lietuvius, kurie turite medžiagos apie dr. Joną Šliūpą. Prašau perduoti istorinę medžiagą šiam Archyvui. Parašykite ką turite ir susitarsime del persiuntimo. Mano adresas:

Vytautas J. Šliūpas, P.E.
P.O. Box 613300
So. Lake Tahoe, CA
95761-3300

Archyvo pradžiai perleidžiu savo paties surinktą medžiagą: turimus dr. J. Šliūpo laiškus, nespausdintus jo rankraščius, keletą šimtų fotografijų, 27 Šliūpo rašytas knygas, daugelio lietuvių parašytus asmeninius prisiminimus, laikraščių straipsnius (jų turiu apie 500), Šliūpo iš Lietuvos atsivežtas kitų autorių knygas, savo paties knygyną ir kitokią istorinę medžiagą.

Esu dėkingas geraširdžiams lietuviams, kurie mano kelionių metu padėjo dr. J. Šliūpą liečiančią medžiagą rinkti; Mart. Kleinaičiui, Pov. Aleknai ir dr. kun. E. Geruliui — Floridoje; dr. Juoz. Gustaičiui ir dr. B. Kaslui — Scrantone; prof. J. Jakštui — Clevelande; J. Dainauskui, Br. Kvikliui, Vyt. Mikūnui, M. Gudeliui ir dr. K. Pemkui — Chicagoje, A. Mickevičienei — Sacramente ir St. Butkienei — Windsore. Ypatingą padėką reiškiu adv. A. Mauragiui — Australijoje, kuris ne tik parašė 60 puslapių savo prisiminimų apie dr. J. Šliūpo paskutinius tris gyvenimo mėnesius 1944 m., pažadėjo Archyvui pervesti jo turimą dr. J. Šliūpo lazdą, taipgi perduoti ir iš Šliūpo knygyno Palangoje atsivežtų apie 20 istorinių knygų.

Ačiū tiems, kurie prisidėjo ir taipogi ačiū visiems, kurie artimoje ateityje su vertingomis istorinėmis dovanomis prisidės prie AUŠRININKO DR. JONO ŠLIŪPO ARCHYVO praturtinimo.

Inž. Vytautas J. Šliūpas

Londono eskizai (6)

Žaliasis Londonas

Henrikas Stasas

Trafalgar Square Londone turistų mėgiama vieta.

Žaliasis Londonas

Londono architektūrinėm ir kitom įžymybėm gėrėjaus studijų dienų laisvalaikiu. Tad paskutinį sekmadienį nutariau pasigėrėti žaliuojančiu Londonu, pajusti po kojomis minkštą jo žolę ir pakvėpuoti tyru vasaros oru.

Tad sėdau Hammersmith stotyje į požeminį traukinį ir važiavau iki Hyde park corner. Išlipęs ir požemio iškart pajutau kitą Londoną. Saulėtas vidurvasario rytas viliojo į čia pat žaliuojantį parką. Bet pirma norėjau iš arčiau pamatyti Albert Memorial paminklą, kurį vakar pastebėjo iš pravažiuojančio autobuso. Nors iki paminklo buvo dar apie trejetą mylių kelio, tačiau tokį gražų rytą buvo nepaprastai malonu keliauti pavėsingo parko taku. Čia šalia tako plati Kensington gatvė, kurioj sekmadienio ryte nesimatė nė vieno automobilio, o dešinėje plačiašakiai parko ąžuolai nuo saulės spindulių pridengę rasotus žolynus. Netrukus iškilo ir virš medžių Alberto paminklo kolosas. Įspūdingas ir didelio mąsto kūrinys. Aukštai po baldachimu sėdi karalius Albertas, laikydamas ant kelių knygą (berods bibliją) ir susimąstęs žiūri į kitoj pusėj gatvės stovinti jo vardu apvalų pastatą — Albert Hall.

Paminklas užima gana didelį plotą, kurio kampuose didelės skulptūrų grupės vaizduojančios keturis kontinentus: Aziją, Afriką, Europą ir Ameriką. Kiek aukščiau pagrindo triumfalinis fryzas ir kampuose taip pat keturios skulptūrinės grupės simbolizuojančios žemės ūkį, pramonę, prekybą ir inžineriją. Baldachimo smaili viršūnė sukurta pagal antikinių šventyklų pavyzdį. Paminklo autorius Gilbert Scott. Matyt šiuo paminklu jis norėjęs atgaivinti gotiką, kurią anglai anuo metu taip buvo pamėgę. Autorius paminklą sukūręs pagal karalienės Viktorijos užsakymą, kuri tuo norėjo savo vyrą Albertą įamžinti. Pradžioje į jį buvo žiūrima labai kritiškai. Anglai jį laikė dideliu griozdu ir kalbėjo net apie blogą karalienės skonį.

Keturi Londono parkai

Jei Londone mėgstama vaikščioti gatvėmis, parkuose pėsčių tikrai netrūksta. Londoniečiai čia jaučiasi, kaip žuvys vandenyje ištrūkę iš didmiesčio triukšmo ir nešvaraus oro. Jau nuo pat ryto čia pilna suaugusių ir vaikų; vieni su šunimis, kiti raiti ir t.t. Tad nuo Alberto paminklo pasukau į parko gilumą. Už pavėsingos alėjos matėsi raudonų plytų Kensingtono rūmai. Rūmuose ir dabar gyvena karališkos šeimos nariai: princesė Margarita, Wales princas ir kiti.

Nors Kensingtono parkas skaitomas karališku parku, tačiau juo leista naudotis ir Londono gyventojams. Parkas suprojektuotas pagal karalienės Karolinos projektą ir kadaise buvo naudojamas tik monarchų. Bet vėliau karalienė Viktorija jį pavedė viešam naudojimui, tik su sąlyga, kad londoniečiai ateitų į parką padoriai apsirengę. Žinoma, dabar tų taisyklių niekas nesilaiko. Netoli rūmų graži kūdra, kur visada pilna vaikų. Čia jie plūkdo laivelius ir net praveda varžybas. Apskritai parkas skirtas daugiausia vaikams.

Iš čia plati alėja pavadinta Route de Roi veda į pagrindinį Londono parką — Hyde park. Šis kelias skaitomas istoriniu, nes jo kasdien jodinėdavo karalius Williamas III.

Čia galima per visus keturis Londono parkus pereiti nepalietus miesto gatvių, nes kampais susisiekia vienas su kitu. Garsiausias žinoma iš jų Hydes parkas, kuris žinomas ir toli už Londono ribų. Tai didžiulis parkas su ilgu per jį besitęsiančiu ežeru. Pilnas pavėsingų medžių, plačių žolynų ir spalvingų gėlynų.

Apie šio parko romantiką Henry James savo knykoj English Hours, kuri buvo išsleista 1905 metais taip rašo: "Štai Londone 6 mylių atstumą galima pereiti nepalietus kieto grindinio, o tik minkšta velėna. Ir visą kelią tave lydi paukščių čiulbėjimas, vandens čiurlenimas, medžių ošimas ir avių bliovimas."

Tad visa kita čia šiandien ir galima pajusti, tik, žinoma, ne avių bliovimą, nes avys jau seniai neganamos Hyde parke.

Parką 1536 metais karalius Henrikas VIII perėmė iš vienuolijų ir nuo tada jis tapo monarchų nuosavybe. Karaliai čia medžiodavo ir pramogaudavo. Tik karalius Jokūbas leido juo naudotis visuomenei. Jo laikais buvo labai populiarios parke arklių lenktynės. Jas mėgo didikai ir eiliniai piliečiai. Kartą tokiose lenktynėse dalyvavo ir Cromwilis, tačiau jos pasibaigė avarija. Jis krito nuo arklio kišenėje buvęs užtaisytas pistoletas iššovė ir jį sužeidė. Lenktynės parke daugiau nebevyksta, bet ir dabar dar mėgstamas jojimo sportas. Ypač sekmadienį teko matyti daug jodinėjančio jaunimo ir taip gražioj paradinėj uniformoj raitosios sargybos dalinio.

Jei Kensingtono parkas skirtas daugiau vaikams, tai Hyde parkas suaugusiems, kuriems čia taip pat daugybė pramogų, kaip pasivažinėjimas laiveliais Serpentino ežere, meškeriojimas ir t.t. Čia prie ežero yra ir įdomus muziejus, geri restoranai bei kitos pramogos. Negalima nepaminėti ir pasaulyje pagarsėjusią parko atrakciją, tai Speakers corner, kur kiekvienas laisvai gali reikšti savo mintis. Tik, žinoma, jei kalbėtojas neardo bendros tvarkos ir nenusideda moralei.

Kontrastas Hyde parkui yra Green parkas, kuris skirtas ramybei ir poilsiui. Parko aplinka romantiška, daug retų medžių: platanų, šliandrų, liepų ir kitų. Gracingi fontanai, gražūs paminklai ir net senas dujinių lempų apšvietimas. Tik parkas tarp judrių gatvių: iš vienos pusės Konstitucijos, iš kitos Piccadilly. Prie parko tvoros sekmadieniais Londono dailininkai išstato savo darbus: čia atstovaujami tapytojai, skulptoriai ir keramikai.

Kitoj pusėj parko Konstitucijos gatvė susikerta su nepaprastai plačia ir ilga alėja vadinama The Mall. Vienas jos galas atsiremia į admiraliteto arką, kitas į prieš Buckinghamo rūmus stovintįs karalienės Viktorijos paminklą. Kitoj Hall alėjos pusėje St. James parkas. Šis laikomas seniausiu Londono parku. Jo pavadinimas kilęs nuo buvusios čia raupsuotųjų ligoninės, kurią administravo šv. Jokūbo seselės.

Monarchai paveldėję parką jį perplanavo ir pavertė karališkųjų rūmų sodu. Karalius Jokūbas I čia buvo įkūręs net egzotinių gyvulių sodą. O jo vaikaitis, modernus valdovas, Karolis II jį vėl pertvarkė Versalio pavyzdžiu. Vėliau 19 amžiuje parkas buvo dar kartą perplanuotas į daugiau romantinę aplinką. Išilgai parką tęsiasi ežerėlis, kurio vienas galas baigiasi vėžio žnyplėmis. Kitam gale kinietiškos aplinkos fonas apsuptas medžiais, kurių žalios šakos nusvirusios į vandenį ir žalia spalva nudažo ežero paviršių.

Čia daugybė vandens paukščių, kurie daugiausia grupuojasi nedidelėj ežeroj saloj. Parkas nedidelis, tačiau gražiai išplanuotas, pilnas spalvingų gėlynų ir retų dekoratyvinių medžių.

Saulė jau slinko į vakarą. Tad palikau parką ir plačia alėja Mall, kuria sekmadieniais uždrausta važiuoti mašinom, ėjau link Buckinghamo rūmų. Laikas buvo skubėti į Viktorijos stotį iš kur autobusu vykau atgal į Amsterdamą.

(Pabaiga)

GT INTERNATIONAL

RITA PAUPERIENĖ, įstaigos vedėja

G.T. INTERNATIONAL dėkoja visiems klientams, kurie prisidėjo prie sėkmingo kelionių į Lietuvą sezono.

G. T. INTERNATIONAL tvarko visus kelionių reikalus oro, vandens ir sausumos keliais. Turizmui ar biznio kelionei kreipkitės pas mus.

G.T. INTERNATIONAL padeda sudaryti iškvietimo dokumentus artimiesiems iš Lietuvos.

NORI PASAULIO PAMATYTI?
KREIPKIS Į G.T.

G. T. INTERNATIONAL, INC.
10401 S. ROBERTS ROAD
PALOS HILLS, ILLINOIS 60465
TELEFONAS: (312) 430 - 7272

G.T. INTERNATIONAL
1988 EKSKURSIJŲ TVARKARAŠTIS

Nr. 8800/SA	**Pietų Amerika:** 5 d., Rio, Iguassu Falls, 4 Buenos Aires balandžio 7-18.
Nr. 8801	**Lietuva** 15 d., Maskva 2 d., gegužės - 16 - birželio 3
Nr. 8802/F	**Lietuva** 10 d., Maskva 1 d., Leningradas 1 d., Amsterdamas 3 d., birželio 13-29.
Nr. 8803/M	**Lietuva** 10 d., Maskva 1 d., birželio 14-16
Nr. 8806/F	**Lietuva** 10 d., Maskva 1 d., Leningradas 1 d., Amsterdamas 3 d., liepos 18 — rugpjūčio 3.
Nr. 8807/M	**Lietuva** 10 d., Maskva 1 d., liepos 19-31.
Nr. 8808/F	**Lietuva** 10 d., Maskva 1 d., Leningradas 1 d., Amsterdamas 3 d. rugpjūčio 15 - 31.
Nr. 8809/M	**Lietuva** 9 d., Maskva 2 d., rugpjūčio 16 - 28.
Nr. 8810/F	**Lietuva** 10 d., Maskva 1 d., Leningradas 1 d., Vakarų Vokietijoje (Octoberfest) 5 d., rugsėjo 19 - spalio 7.
Nr. 8811/M	**Lietuva** 9 d., Maskva 2 d., rugsėjo 20 - spalio 2.

Skuodžių šeimos padėka

Mielos sesės ir broliai išeivijos lietuviai!

Jau lygiai šimtas dienų kaip mes naudojamės jūsų dėmesiu, pagarba ir visokeriopa globa.

Jūsų pagarbą ir dėmesį rodomą mums, mes suprantame kaip jūsų karštą meilę pavergtai mūsų Tėvynei Lietuvai, joje priespaudą nešantiems lietuviams.

Jūsų visokeriopą globą ir pagalbą mums, mes suprantame kaip jūsų karštą norą visokeriopai padėti mūsų pavergtai Tėvynei Lietuvai.

Kad taip tikrai yra, tuo mes labai akivaizdžiai įsitikinome lankydamiesi įvairiose Amerikos ir Kanados lietuvių kolonijose, dalyvaudami įvairių organizacijų posėdžiuose ir susirinkimuose. Jūsų patriotiniai jausmai ir labai aktyvi tautinė veikla yra neįkainuojamos vertybės, paskata ir tvirtas pagrindas pavergtoje Tėvynėje gyvenantiems lietuviams, kad toliau tęsti ilgą ir sunkią kovą už žmogaus teises ir pagrindines laisves Lietuvoje, už dvasines vertybes ir jų išsaugojimą, už tautinio sąmoningumo stiprinimą ir, pagaliau, už laisvės atgavimą mūsų visų Tėvynei Lietuvai.

Mūsų atvykimui į Ameriką reikalingus dokumentus parūpino BALFas. Jis sudarė sąlygas, kad mes galėtume kiek galima plačiau susipažinti ne vien tik su Chicagos lietuviais.

Visiems visiems lietuviams ir mūsų draugams nelietuviams, už jūsų įvairias pastangas manę išlaisvinti iš sovietinių kalėjimų ir lagerio, už jūsų laiškus, kuriuos, deja, aš negalėjau gauti, už jūsų dėmesį mano terorizuojamai šeimai ir už tą begalinę globą, meilę ir paramą, kurią mes patyrėme ir Lietuvoje, ir čia — Amerikos kontinente, visų trijų: Irenos, Daivos ir Vytauto Skuodžių vardu, dabar, per laisvąją lietuvių spaudą, tariu labai labai nuoširdų AČIŪ!

Mums padaryto gero mes nepamiršime niekada. O už visą tai mes atsilyginsime ir toliau drauge su jumis dirbdami mūsų Tėvynei Lietuvai, Jos laisvei.

Mes nuoširdžiai sveikiname jus visus su Kalėdų šventėmis. Linkime Dievo palaimos jūsų geriesiems namams ir visokeriopos Jo malonių naujaisiais 1988-siais metais!

Skuodžių šeima: Irena, Vytautas ir Daiva. J. Tamulaičio nuotr.

Su gilia pagarba ir begaliniu dėkingumu.

Vytautas Skuodis

1987 m. gruodžio mėn 18 d.

• **Adv. Jonas Lenktaitis,** Korp! Neo-Lithuania filisteris New Yorke, linkėdamas laimingų 1988 metų visiems neolituanams ir pažįstamiems, Dirvai paremti atsiuntė 100 dol. Ačiū už auką ir linkėjimus.

• **Romo Kalantos šaulių kuopa** St. Petersburge, Fl., įvertindama Dirvos svarbą lietuviškame gyvenime, laikraščiui paremti per ižd. A. Zulį atsiuntė 25 dol. auką su linkėjimais sėkmės ir ištvermės 1988 metuose. Ačiū.

• **Sol. Regina Žymantaitė-Peters,** kuri prieš keletą metų dainavo Dirvos sukaktuviniame koncerte, su vyru Christofer, sveikindami Dirvą su šventėmis, pridėjo 150 dol. laikraščiui paremti. Ačiū už auką ir sveikinimą.

• **Janina Cukurienė,** Chicagoje, Kalėdų švenčių proga užprenumeravo Dirvą A. Grigaičiui, Chicagoje ir V. Bačinskui, Oak Park. Sveikiname naujus prenumeratorius ir dėkojame užsakytojai.

• **Lietuvos krikščionybės sukakties minėjimo komitetas Michigane,** per A. Jušką, atsidėkojant už Dirvoje spausdintus pranešimus, atsiuntė auką 20 dol. Ačiū.

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

JONAS DUNDURAS, adv. RAMON FOLTZ, ROMA MAJOROVAS, ALGIS MATAS, PETRAS MATAS, PATRICIA SAJOVEC, DALIA ŠIRVAITIS, adv. HOWARD TURNER.

Novelė

NELAIMĖ

Marija Tūbelytė-Kuhlmanienė (5)

- Bet tu gi seniau negerdavai?

- Kaip matai, aš begyvendama New Yorke įsigijau naujų ydų! - ir, tarsi bijodama kad Gediminas nuo jos neatimtų, Audrė skubiai ištuštino ir antrąjį degtinės stiklelį.

- Tu geriau būk atsargi. Ar nematai, kokie šitie stiklai dideli! - suraukdamas antakius perspėjo ją Gediminas.

- Ar jūs, ponia Jurkūniene, ten New Yorko didmiestyje nepasigęsdavot mūsų žaliojo Oregono, - bandydama pokalbį nukreipti į kitas vėžes, kreipėsi į Audrę Rimšauskienė ir, tuojau pajutusi savo klausimo netaktiškumą, jaunatviškai paraudo.

- Aišku, kad pasiilgdavau. Ypač vasarą, kai ten vien dulkės, o čia toks grožis.

- Kiek teko girdėti, esate meno istorikė. Spėju, kad New Yorke dirbote savo srityje?

- Maždaug. Tarnavau meno žurnalo Art News redakcijoje.

- Prieš ištekėdama aš labai domėjausi menu ir netgi norėjau stoti į meno mokyklą, bet tėvai pasakė, kad iš to nebūsią jokios naudos ir neleido.

- Gal kada vėliau, kai užaugs dukrelės, galėsite vėl pabandyti. Atminkite - Grandma Moses savo meno karjerą pradėjo būdama aštuonesdešimtdviejų metų amžiaus!

- Aš gal jau nebesusirengsiu, bet štai mūsų Praurimė rodosi tikrai turinti gabumų tapybai. Ir, jeigu ji vėliau nutars tapti dailininke, mes su Algiu tam tikrai nepasipriešinsim.

- Bet štai aš užsiplepėjusi visiskai užmiršau vaišinti savo brangiuosius svetelius, - pa griebdama arčiausiai prie jos stovėjusią daržovių mišrainę, sušuko Laima Rimšauskienė.

- Ponas Jurkūnai, ar galėčiau jums pasiūlyti kiek vinegreto, gal bulvyčių?

Jiems šitaip bevalgant, iš šalutinio kambario pasirodė mažas, neaiškaus amžiaus, kažkaip bespalviai atrodantis vaikelis.

- O čia mūsų sūnelis Vytukas, - bandydamas pagriebti prabėgantį berniuką, paaiškino Rimšauskas.

Bet vaikutis išsprūdo iš tėvo rankų ir, prisiartinęs prie viešnios, savo storais, trumpais pirštelais įsikibo į jos klostytą sijoną. Audrė žvilgterėjo į berniuko keistai pailgą galvutę, mažas, pilksvai baltame veidelyje tarsi 'sustumtas' akutes, pro praviras lūputes matomus retus, gelsvus dantukus ir, instinktyviai pasibaisėjusi, pašoko nuo kėdės. Netekęs lygsvaros vvaikelis sugriuvo ant grindų ir pradėjo garsiai verkti.

- Audre! - irgi pašokdamas sušuko Gediminas.

- Nesirūpinkite, tai niekis. Tai tikrai visiškai niekis. Mūsų Vytulis dažnai nuvirsdamas be reikalo išsigąsta, - pakeldamas sūnų ir pasiimdamas jį ant rankų tarė Algis Rimšauskas.

- Vytuli, neverk! Pažiūrėk kokį aš tau duosiu skanų pyragėlį, - ištiesdama broliukui šmotelį savo šokoladinio torto pakuždėjo Aušinė.

Su palengvėjimu atsidusi Audrė Jurkūnienė atsisėdo atgal į kėdę ir automatiškai ištiesė savo staiga lengvai virpančią ranką į šeimininko nesenai vėl pripiltą stiklelį. Tačiau, jai dar nespėjus prie jo prisiliesti, Gediminas ryžtingu judesiu nustūmė stikliuką į šalį.

- Užteks!

Audrė kaltai panarino galvą.

- Tu teisus. Aš šiandien tikrai per daug geriu.

Kiek vėliau, visiems sukilus nuo stalo, Algis Rimšauskas išsivedė svečią į kiemą, parodyti jam naujai įsigyto traktoriaus.

- Aš, ponia Jurkūniene, jus kažkodėl vaizdavausi visai kitokią - ne tokią gražią, įdomią ir elegantišką, - vyrams išėjus, atsisėsdama šalia Audrės, kalbėjo Laima Rimšauskienė. - Ir dabar labai rūpinuosi, ar mūsų Vytulis nebus sutepęs šios jūsų žavios suknelės? Jo rankutės, deja, ne visados užtektinai švarios ... Jūs gi suprasit, kaip mums yra sunku jam tuos dalykus išaiškinti.

Audrė skubiai delnu pridengė Vytulio limpančių pirštelių paliktą dėmę ant jos klostyto sijono.

- Ne, būkite rami, jis nieko nesutepė.

- Kai jam gimus gydytojas mums pasakė, kad jis yra mongoloidas, - su meile glostydama prie jos prisiglaudusio berniuko skystokus plaukelius, tęsė toliau Rimšauskienė, - aš tris dienas nesustodama verkiau.

- Bet dabar gi jau yra išradę embrijoninio skysčio tyrimą. Kai aš prieš šešis metus būdama nėščia susirgau vėjaraupiais, medicina apie tai dar nieko nežinojo. Taigi, jeigu jūs tada būtumėte tą tyrimą padarę ...

(Bus daugiau)

Lietuvių jaunimo kongresas...

(Atkelta iš 1 psl.)

žodį tarė abu svečiai, džiaugdamiesi ir vėl atvykę į šį svetingą Australijos kraštą, kurio lietuviai surengė ir dabartinį VI-jį P. L. Jaunimo kongresą. Vėliau vyksta pasikalbėjimai su spaudos atstovais. Grupė yra filmuojama ir vakare jau matome per kelias T.V. stotis šį sutikimą ir perduotas žinias apie įvykstantį jaunimo pasaulinį kongresą, pabrėžiant abiejų svečių ir pačio kongreso reikšmę lietuviams.

Tuo metu jau ir kiti atvykę svečiai suranda savuosius, sėda į autobusą, privačius automobilius ir pajuda Lietuvių Klubo link, kur prasideda visų Kongreso atstovų, dalyvių ir svečių registracija.

Čia susipažįstu ir savo pirmąsias dvi gyventojas, tai Vidą ir Adą Vodopolaitės iš Washingtono, kurių mama, buvusi garsioji sportininkė Amerikoje, kartu, su vyru man besilankant su sportininkais Washingtone ir mane labai gražiai ir vaišingai priėmė.

Sydnėjaus Lietuvių klubas ūžia kaip bičių avilys. Naujos pažintys, nauji draugai, užsimezganti draugystė tuoj pat suartina visus. Ir visur girdisi tik lietuvių kalba, nes kaip gi kitaip susikalbėsi su gražuole iš Pietų Amerikos, jaunuoliu iš Vokietijos, Prancūzijos, Lenkijos ir Švedijos, jeigu ne lietuviškai.

Nors svečiai ir išvargę, tačiau visų akys turi džiaugsmingą blizgesį, pasakojama kelionės įspūdžiai. Ragaujama pirmas gurkšnis australiškojo tautinio gėrimo — alaus, o jis visai neblogas, sako ypatingai amerikoniukai lietuviai. Vienas kitas net ir "vienarankius banditus" bando patraukti ir savo laimę išbandyti, arba... paremti šį Lietuvių klubą.

Susipažįstu ir su savo gero prieteliaus P. L. B-nės jaunimo ir sporto vicepirmininko R. Dirvonio dukra V. Dirvonyte, kuri, pasirodo, tėvui nepasiduoda ir taip pat vadovauja Amerikos jaunimo grupei. O Likanderytė iš Chicagos, senų dienų Amerikos kariuomenės kuopų draugo inž. E. Likanderio dukra, suradusi mane, perduoda geriausius linkėjimus ir pildo tėvo "įsakymą" padaryti jo visų draugų Australijoje nuotraukas, kad jis pamatytų, kaip jie yra pasikeitę. Ji dar ir daugiau linkėjimų iš Chicagos perduoda. O mano gyventojos koneverkia, nes jų lagaminai dar neatvyko, o jos apsirengę žiemiškai, šyla australiškos saulutės kepinamos. Nors imk ir duok savo sportinę aprangą. Turiu ir dar vieną, bet tik mano svečią, atvykusį iš Punsko. Tai vyras kaip mūras, jam viskas gerai, jis viskuo patenkintas, tik visa bėda, kad zlotų negali į dolerius pakeisti, o jie taip pravartūs čia būtų. Matosi ir clevelandiškės, skraidančios kultūrinės vadovės I. Bublienės dukra su broliu, atrodo, seka jie savo mamos keliais. Su draugais dalinasi įspūdžiais, jau anksčiau čia atvykusieji amerikonai, na ir, žinoma, pats vyriausias Pasaulio Jaunimo Sąjungos "bosas" G. Grušas. Ir daug, daug kitų, kurių tėvus pažįstu, ar bent pavardes esu skaitęs ir matęs mūsų lietuviškoje spaudoje.

Pailsėję, dienos metu apžiūrėję Sydnėjų, savo viršskinimo sistemą iš dienos, pakeitę į naktį, šeštadienio vakare, jausdamiesi jau daug geriau, svečiai turi pirmą savo bendrą subuvimą, tai kelionę laivu po gražiąsias Sydnėjaus įlankas. Tačiau man ir vėl staigmena. Iš Vokietijos atvyksta mano giminių geri prieteliai: dvi moterys ir vienas jaunuollis ir... jiems neranda vietos apgyvendinimui, nes paskutiniu momentu sydnėjiškius užplūsta net 80 naujų svečių, taip kad butų aprūpinimo komisija yra tikroj panikoj. Ką darysi, priimu ir dar tris svečius iš Muencheno, turėdamas jau net šešetą savo trioboj. Tikrai graži šeimynėlė, tačiau, prisimindamas kaip mus visur anksčiau, keliaujant su sportininkais, taip gražiai visi priėmė, bandau ir aš, bent dalimi atsilyginti.

Vakaro kelionė laivu yra tikrai puiki. Naujos jaunimo pažintys, dainos, muzika, net ir šokiai besisupančiam laive, tas kelias valandas paverčia minutėmis ir pirmas oficialus šio kongreso parengimas Sydnėjuje, pavyksta labai gerai.

Sekmadienis, gruodžio 20 yra pradedamas iškilmingomis kongreso atidarymo pamaldomis, kurios vyksta didžiojoje miesto St. Marys katedroje. Net nustebau, pamatęs tą milžinišką katedrą kone pilną žmonių. Prieš pat pamaldas įnešamos Lietuvos, Australijos ir kongreso dalyvaujančių valstybių vėliavos, jas palydint šio kongreso ir Jaunimo Sąjungos vadovams. Pabaigoje įeina dvasiškija, jų palydovai, Sydnėjaus arkivyskupas E. B. Clancy ir šių pamaldų celebrantas vysk. P. Baltakis.

Pamaldų metu ypatingai gražiai giedojo Sydnėjaus "Dainos" choras, diriguojant jauniesiems šio choro dirigentams B. Aleknaitei ir J. Ankui ir paskiras giesmes giedant solistei Gr. Zigaitytei. Pamaldų metu prel. P. Butkus pasveikino abu svečius vyskupus, vėliau pamokslą pasakant vysk. P. Baltakiui, kur jis iškėlė šio VI-jo Jaunimo Kongreso reikšmę, kartu sutampant ir su krikščionybės 600 metų jubiliejum. Savo žodyje arkivyskupas E. B. Clancy pasveikino visus lietuvius ir ypatingai atvykusius kongreso dalyvius, pasakydamas, kad jis ypatingai džiaugiasi dalyvaudamas šiose pamaldose, nes lietuviai Australijoje ir Lietuvoje, apie kurią jis labai gerai žino, gali būti pavyzdžiu visam pasauliui, parodant kaip reikia kovoti už savo laisvę ir tikėjimą. Abiems, vyskupams jaunimo atstovai įteikė dovanas.

Kongreso atidarymas

Gruodžio 20 dieną, sekmadienį, po iškilmingų pamaldų katedroje, policijos palydimi, sulaikant gatvėse judėjimą apie 2500 žmonių, priekyje nešant Lietuvos ir Australijos vėliavas ir didžiulį plakatą, skelbiantį VI-jo P. L. J. Kongreso atidarymą, žygiavo į vieną iš gražiausių Sydnėjaus Wentworth viešbutį, kurio didžiulėje iškilmių salėje įvyko oficialus atidarymas.

Tautiniai išpuoštoje scenoje pasirodo Sydnėjaus veikliosios jaunimo atstovės sesutės Ginta ir Vida Viliūnaitės ir pakviečia tėvą Ant. Saulaitį, S. J. sukalbėti invokaciją. Po jos abiejų seserų yra iškviečiami visi kongreso atstovai, o jų buvo virš 100, pristatomi publikai ir jiems yra įteikiama eukalipto lapų šakelės, perjuostos tautinių spalvų juostelėmis.

Sveikinimo žodį taria vienas iš vadovų dr. A. Stepanas, perskaitydamas specialiai iš Lietuvos gautą "Lietuvos Jaunimo Sąjungos" laišką, kuriame yra sakoma, kad Lietuvos jaunimas nebuvo niekada toks vieningas kaip dabar jis yra. Jūs užsienyje, kaip laiške rašoma, davėt pavyzdį savo laisvės žygiais, kelione laivu ir kt. Lietuvos jaunimas nuoširdžiai dėkoja visoms laisvės radijo stotims už jų radijo laidų ir susitikimus su jumis, nes tai yra geriausias tarpusavio palaikymo ryšis. Todėl mes prašome, kad kuo dažniau ir kuo daugiau lankytumėtės Lietuvoje ir susitiktumėte su mūsų jaunimu. Aukščiausia Tėvynės idėja yra laisvės idėja. Vardan tos Lietuvos, laisvė težydi, yra užbaigiamas šis laiškas.

Kongresą oficialiai atidarė šio kongreso rengimo komiteto pirmininkas H. Antanaitis, savo žodyje padėkodamas visiems atvykusiems jo dalyviams, svečiams ir Sydnėjaus bei Australijos lietuviams. Pirmųjų 5-kių kongresų pirmininkų vardu tėvas A. Saulaitis, S. J. įteikė H. Antanaičiui tradicinį kongreso pirmininko raktą. Šiame kongrese dalyvauja atstovai iš 12-kos kraštų. Ypatinga padėka priklauso P. L. B-nei, kuri finansinei parėmė kitų kraštų atstovus ir įgalino juos atvykti į Australiją. Minutės atsistojimu buvo pagerbtas prieš pat kongresą auto katastrofoje Australijoje tragiškai žuvęs Amerikos atstovas Alg. Žemaitaitis.

Po oficialaus atidarymo Australijoje gimusi, bet dabar Kanadoj gyvenanti V. Krausaitė pianinu paskambino savo pačios sukurtą specialų kūrinį šiam kongresui. P. L. B-nės pirmininkas Vyt. Kamantas sveikino savo, P. L. B-nės ir "Pasaulio Lietuvio" vardu visą VI-jį Jaunimo Kongresą, pareikšdamas, jog jis džiaugiasi, kad jau šeši Jaunimo Kongresai vyksta P. L. B-nės globoje. Jis įteikė specialias dovanas septyniems, daugiausiai darbo įdėjusiems, Australijos jaunimo vadovams, ypatingai a t ž y mėdamas pirmininką H. Antanaitį. Pabaigoje jis pranešė, kad P. L. B-nė įsteigė nuolatinę 2000 amerikoniškų dolerių premiją tam kongreso dalyviui, kuris pasirodys savo darbais geriausias ir pavyzdingiausias. Pirmoji premija bus įteikta Melbourne per uždarymą ir jai išrinkti buvo pakviestas, kaip pirmininkas paminėjo, "nesenstantis jaunuolis", tėvas A. Saulaitis. Pas. Lietuvių Jaunimo S-gos pirmininkas G. Grušas, po savo sveikinimo žodžio ragino ruoštis ateičiai, paminėdamas, jog ateities darbai bus svarstomi kongreso studijų metu. Vyskupas P. Baltakis džiaugėsi galimybe būti kartu su atvykusiais iš įvairių kraštų lietuviais jaunuoliais, prašydamas Dievo palaimos visam kongresui. Australijos Liet. B-nės vardu žodį ir sveikinimus perdavė valdybos narys A. Vaitiekūnas. Padėkos ženklan buvo įteiktos dovanos garbės svečiams, kai H. Antanaičiui ir V. Kamantui atskiras dovanas įteikė Uragvajaus lietuviai.

Pabaigos žodį tarė Sydnėjaus Jaunimo S-gos pirmininkė Kr. Coksaitė. Oficialus atidarymas buvo baigtas Australijos ir Lietuvos himnais.

Parengimai

Atidarymo dienos vakare toje pačioje gražioje Sheraton - Wentworth viešbučio balių salėje vyko ir atidarymo balius, dalyvaujant apie 600 svečių. Jeigu jaunimas dienos metu rengiasi paprastai ir kasdieniškai, tai į balių jie atėjo jau ypatingai gražiai pasipuošę ir žmogus net ir pagalvoji, kiek čia tų gražių ir puikių lietuvaičių, kiek čia tų šaunių jaunuolių. O visgi daug iš jų šeimas sukurs (pagal statistiką) ne lietuviškas ir ne su savo gražuolėm, bet gal dar daug prastesnėm svetimtautėm. Ir kodėl gi taip yra? Tai klausimas, kurio nei aš nei daugelis kitų negalėtumėm išspręsti. Balius praėjo labai linksmoje ir gražioje nuotaikoje, net ir lietuviškus šokius bešokant.

Gruodžio 21-mą dieną (pirmadienį) paskirų kraštų atstovai išvyko į kitoj pusėj esančią studijų stovyklą ir ten buvo tris dienas atskirti nuo visų kitų Sydnėjaus lietuvių. Ši stovyklai sukėlė didelio nepasitenkinimo Sydnėjaus lietuvių ir net pačių atstovų tarpe, nes vadovų buvo pareikšta, jog mūsų lietuvių dideliame ir gražiame Sydnėjaus klube atstovai negalės "susikaupti" ir svarstyti taip "svarbius" reikalus, nors klubas turi net tris atskiras sales. Žmonės norėjo arčiau su atstovais pabendrauti, arčiau juos pažinti, kas galima buvo padaryti po visų darbų vakarais. Tačiau vadovų "Niet" atskyrė atstovus nuo visuomenės, be reikalo išleido gana daug pinigų už stovyklą, tuo pačiu neparemiant ir mūsų klubo, kuris čia yra lietuvybės didysis židinys. Gi patys atstovai negalėjo dalyvauti vykusiame "talentų koncerte", kur pasirodė taip pat paskirų, ypatingai Sydnėjaus, kraštų jaunimas, taip pat Kanados "sutartinių" koncerte ir įdomiame ir tipiškame australiškame "Bush šokių" vakare. Mano nuomone kongreso atstovai nėra maži vaikai ir jų uždarymas, o ypatingai atskyrimas nuo kitų lietuvių, kurie juos taip rėmė, buvo tikrai nedovanotinas.

Patys talentų ir kanadiečių merginų koncertai praėjo labai gražiai ir paliko tiek svečiams, tiek ir saviesiems labai gerą įspūdį.

Po bendrų Kūčių, įvykusių Lietuvių klube Sydnėjuje, kur dalyvavo apie 300 vietinių ir svečių, kartu su mūsų dvasiškiais ir garbės svečiu vysk. P. Baltakiu, laužant kalėdines plotkeles ir giedant kalėdines giesmes, buvo labai gražiai ir jausmingai praleistas Kūčių vakaras.

Pirmą Kalėdų dieną po pamaldų, daugumas svečių išvažiavo į gražiuosius Sydnėjaus paplūdimius pasimaudyti ir nors truputį nudegti saule. Gi antrąją dieną, jau iš pat ryto atstovai ir svečiai pajudėjo sostinės Canberos link, kur toliau bus tęsiamas šis Jaunimo Kongresas.

PRO MĖLYNUS AKINIUS

REDAGUOJA OKULISTŲ KOLEGIJA

SENŲJŲ IR NAUJŲJŲ METŲ KRYŽKELĖJE

Kiekvienoje gyvenimo kryžkelėje verta stabtelti, apsidairyti ir apsimąstyti, kad nenužėgliuotume klaidinga kryptimi. O tokiame pasitikrinimo taške atsiduriame ypač Senųjų ir Naujųjų metų sankryžoje, kuri ženklina, kad mūsų praeitis ilgėja, o ateitis nesulaikomai trumpėja, kol ji visiškai išnyks ir liksime tiktai praeityje. Dėl to reikia jau dabar pasirūpinti, kad istorijos dokumentuose neatrodytume kvailesni negu buvome ir siūlytume laikytis bent tokių mūsų veiklos gairių:

• Nepranašaukime ir vėl greito pasaulinio karo, kuris išlaisvintų Lietuvą tik su mūsų pinigais, bet be mūsų dalyvavimo kautynėse, nes dėl tokių aiškiaregysčių per 40 metų jau pakankamai susikompromitavo kai kurie mūsų politiniai vadai ir profesionalai prakalbininkai.

• Dar nesteikime paskubomis ir 'Geležinio fondo', Floridoje poilsiaujančio JAV ats. pulk. leit. Kęstučio Gedmino siūlomo, už tris milijonus dolerių vienam M-1 tankui pirkti būsimam partizaniniui karui. Viena, kad tokį dramblio didumo ginklą bus sunku paslėpti nuo priešų praretusioje Rūdžių giraitėje, o antra -- kol jis iš Pilviškių fronto nuvažiuos iki Lentvario, lenkai jau bus vėl užėmę Vilnių, o kol iš ten sugrįš iki Palangos, vokiečiai jau bus

vėl okupavę visą Klaipėdos kraštą. Be to - kaip gerb. pulkininkas sako, tokiam tankui sunaikinti galima padaryti bombą net ir iš miltų - tai ir visas mūsų Geležinis fondas būtų vertas tiktai saujos avižinių kruopų.

• Nesistenkime ir šiais metais visų mūsų veiksnių jungti į vieną organizaciją, nes bendroje kamaroje net ir švelniausio kailio katinai dar pikčiau susipjauna prie vieno sūrio.

• Per daug neapsisunkinkime savo atlapų ar skvernų ir nusipirktais ar nusipelnytais medaliais, nes jie primena ir panašiomis skardomis apsišarvavusius Brežnevą, Žukovą ir kitus mus gąsdinusius buv. sovietų vadus.

• Kiekvienas nesisavinkime viso patriotizmo tiktai sau vienam, nes kas tada liks mūsų visuomenės daugumai?

• Nors Vydūno apibūdintas 'sau žmogus' būtų ir labai patrauklus, bet nerinkite į bendrų organizacijų vadovybes tiktai savo partijos kandidatų, nedalinkite bendrų pinigų tiktai saviesiems ir nekiškite į apmokamas tarnybas tiktai savuosius, nes ir 'kitaminčiai' turi kišenę doleriams įsidėti.

Na, o jeigu po sovietinės okupacijos reikės būsimąją nepriklausomą Lietuvą vėl iš naujo krikštyti, tai nesiųskime tenai iš Amerikos jokių misionierių, nes - kaip lenkai kunigai, nemokėdami lietuvių kalbos, mūsų tautą aplenkino - taip suamerikonėję mūsų dvasininkai gali ją suanglinti ir net visiškai nudvasinti.

O svarbiausia, -- į vadovaujančius postus rinkime daugiau moterų, nes jos yra daug tvirtesnės individualybės negu vyrai. Žinokime, kad moteris yra kaip ir katė, kurios neįmanoma vedžioti pasirištos už kaklo virvute, nes ji pati turi savo nuomonę ir pati traukia šeimininką į artimiausius pakelės krūmus.

Taigi tegul taip ir padeda mums Praamžius tolimesnėje amerikoniškos tremties kelionėje! •••

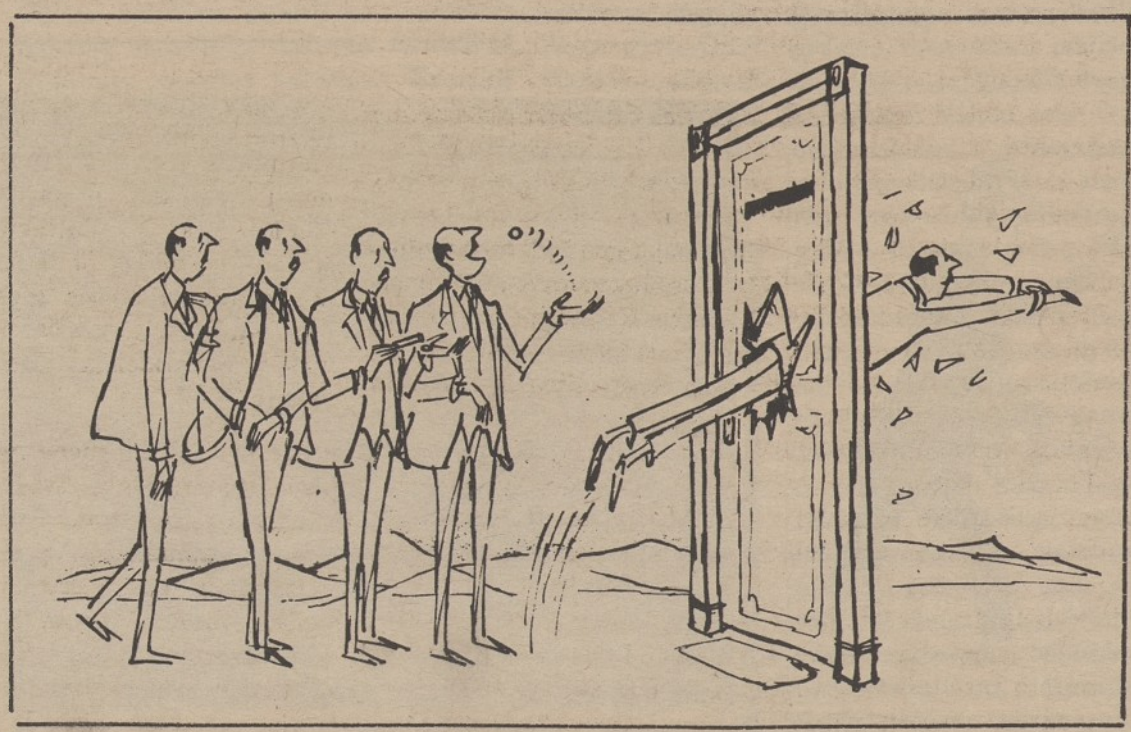

"Dabar galėsime taip veikti, kaip norėsime, nes viena skirtinga nuomone jau sumažėjo". (Iš įžymios organizacijos valdybos rinkimų korespondencijos).

A. G.

GRAUDŪS VERKSMAI

Gimstam -- verkiam: norim pieno,
Mirštam -- verkiam, kad baisu,
Vedam -- virstam du iš vieno, --
Verkiam dvigubu balsu,
O pamąstę atgalios,
Raudam tėviškės žalios:

Ten bakūžę samanotą
Apsiverkęs palikai,
Čia už apverktą banknotą
Rezidenciją pirkai,
Rods, prie židinio ilsies,
o vėl ašarom prausies.

Kai širdy jausmai neramūs,
Prabilai žodžiu giesmės,
O parašė juodas chamas:
"Grafomanas iš esmės, --
Ir apkiaulintam viešai
Vėl vien ašarų lašai.

Ir jie krinta, krinta, krinta
Lyg iš rudenio liūties:
Už šunelį numarintą,
Katę, glaustą prie krūties,
Už jaunatviškus laikus,
Meilę, rūtų vainikus ...

O Praamžiau, Amžių Šlove,
Kodėl kailį mums lupi,
Žemę ašarom nuplovę,
Grįžtam pas Tave šlapi?

BE REIKALO PIKTINASI

'Lietuvių balsas' gerokai susinervino dėl praeitame nr. mūsų spėliojimo, kad po Krikščionybės jubiliejaus mūsų veikėjai gal jau nebekiš pirštų į 'Lietuvių fondo' kišenę savo kelionių išlaidoms apmokėti, ir rodo mums dr. K. Bobelio pavyzdį, kaip jis pats savo pinigais tokias organizacines išlaidas apmoka.

Tai tikrai gražus paskatinimas ir kitiems, bet mes apie gerb. Vliko pirmininką ta proga visai ir nekalbėjome, tik 'Lietuvių balsas' visai be pagrindo kreipia į jį mūsų pirštą. Be to, Vliką remia 'Tautos fondas', o ne 'Lietuvių fondas', kurį mes minėjome.

Mums rašo

KODĖL NE ANKSTYVESNĘ ISTORIJĄ?

Aš skaičiau spaudoje žinią, ar tiktai gandą, kad Lietuvių fondas skiria net 60,000 dol. vokiečių okupacijos laikotarpio Lietuvos istorijai parašyti. O ją parašysiąs istorikas prof. dr. Saulius Sužiedėlis taip, kad nebūsią galima nė vieno žodžio išbraukti ar taisyti, taigi turbūt nereikėsią nė jokios komisijos jos rankraščiui priimti.

Žinoma, aš tikiu, kad gerbiamas profesorius, dalyvavęs OSI veikloje, tą mūsų istorijos tarpą gerai pažįsta, bet ar nereikėtų šį mokslinį darbą pradėti nuo 1940-41 metų sovietinės okupacijos, kad paskui būtų aiškesnė ir naciškoji?

Na, gal aš savo samprotavimuose esu ir kiek šališkas, nes tada Lukiškio kalėjime OSI giminės tardytojai išmušė man keturis priekinius dantis, sukreivino žandikaulį, išnarino iš pečių rankas, išdegino padus, nulupo didžiojo piršto nagą, o nugara ir iki šiol liko, nuo mušimo viela, kaip akėčiomis pervažiuota.

Taigi gal ir dėl to mane

(Nukelta į 10 psl.)

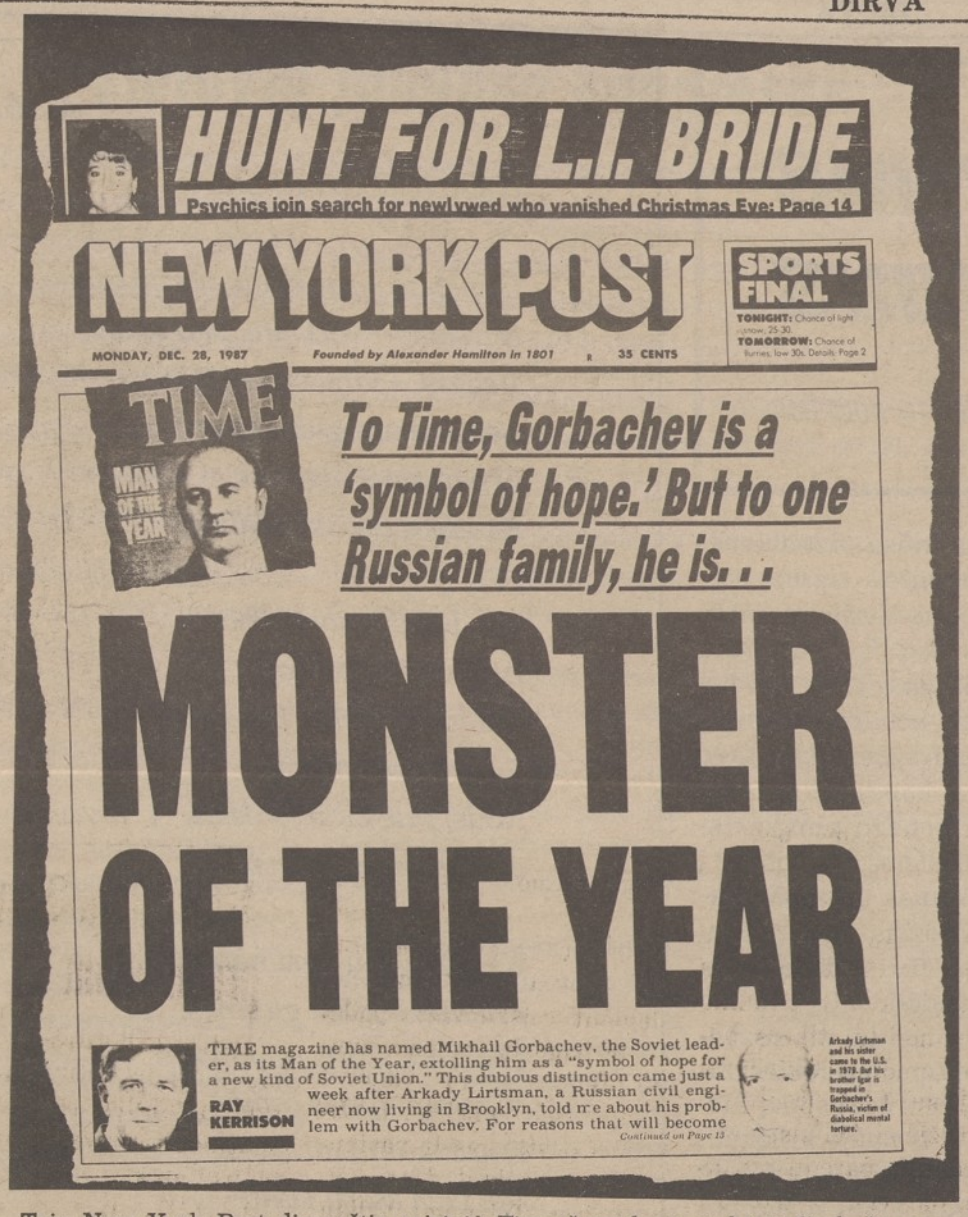

HUNT FOR L.I. BRIDE

Psychics join search for newlywed who vanished Christmas Eve: Page 14

NEW YORK POST

SPORTS FINAL

TONIGHT: Chance of light snow, 25-30. TOMORROW: Chance of flurries, low 30s. Details, Page 2

MONDAY, DEC. 28, 1987 Founded by Alexander Hamilton in 1801 35 CENTS

TIME MAN OF THE YEAR

To Time, Gorbachev is a 'symbol of hope.' But to one Russian family, he is...

MONSTER OF THE YEAR

RAY KERRISON

TIME magazine has named Mikhail Gorbachev, the Soviet leader, as its Man of the Year, extolling him as a "symbol of hope for a new kind of Soviet Union." This dubious distinction came just a week after Arkady Lirtsman, a Russian civil engineer now living in Brooklyn, told me about his problem with Gorbachev. For reasons that will become

Continued on Page 13

Arkady Lirtsman and his sister came to the U.S. in 1978. But his brother Igor is trapped in Gorbachev's Russia, victim of diabolical mental torture.

Taip New York Post dienraštis pristatė Time žurnalo pagerbtąjį Gorbačiovą...

1923 metų sukilime žuvusiems paminklas buvusiose Klaipėdos kapinėse, dabartiniame Skulptūrų parke. Nuotraukoje paminklą 1986 m. aplankęs Donatas Januta, gyvenąs Kalifornijoje su pussesere, Sibire augusia, dabar Lietuvoje gyvenančia.

PAMINKLAS KLAIPĖDOS SUKILĖLIAMS

1925 m. Klaipėdos šaulių skyrius (taip paminkle įrašyta, bet vėliau skyrius buvo rinktine pavadintas) Klaipėdos kapinėse pastatė granito paminklą 1923 m. sukilime žuvusiems. Kiek sukilėlių palaidota nebuvo įrašo. Paminklo priekyje yra Vyčio kryžius, virš jo įrašas: "Už laisvę žuvužuvusiems", žemiau — 1923 m.

Nors Klaipėda ėjo iš vienos valdžios rankų į kitos valdžios rankas, kad ir karo audros smarkiai Klaipėdą nusiaubė, bet paminklas išliko kaip pastatytas. 1939 m. Vokietija atėmė iš Lietuvos Klaipėdą. Skubiai naikino viską, kas priminė Lietuvos valdymą, tad kaip atsitiko, jog naciai lietuviams sukilėliams pastatytojo paminklo nenugriovė? Tokį klausimą daviau žurnalistui Vladui Bakūnui, jis po Klaipėdos atėmimo dar ten ilgokai pagyveno, o iki 1940 m. buvo Lietuvos generalinio konsulo sekretorium Karaliaučiuje.

Vl. Bakūnas aiškino, jog paminklas pastatytas žuvusiems kariams, tad karių kapai buvo sutartimi apsaugoti, naciai paminklo nesunaikino. Žvelgęs į šių laikų paminklo fotografiją, Vl. Bakūnas pasakė, jog paminklo dešinėje prie laiptelių to granitinio "kūbo" su balta lentele ir įrašu anais metais nebuvo. Tai padaryta jau sovietams Klaipėdą ir Lietuvą valdant. Naujasis įrašas yra toks: "1923 m. sukilimo dalyviams, Klaipėdos prijungimui prie Lietuvos atminti". Taigi, tas įrašas skiriasi nuo paminkle esamojo, kurs sako, jog paminklas yra žuvusiems už laisvę, o ne visiems sukilėliams bei Klaipėdos prie Lietuvos prijungimui atminti, kaip naujajame įraše sakoma.

Kai žmogus laidojamas, dažnai prie duobės bei nekrologuose šabloniškai tariama — ilsėkis ramybėje... Bet nevisiems palaidotiems lemta ramiai "ilsėtis". Keičiasi laikai, keičiasi kapinės: vienos naikinamos, kitos naujai pradedamos ir patariama, kas nori, gali palaidotuosius perkeldinti į naujas kapines.

Buvusių kapinių vietoje įrengti parkai. Klaipėdos miesto buvusių kapinių vieta pavadinta Skulptūrų parku. Esama išstatyta apie 600 menininkų darbų akmens bei metalo skulptūrų.

Kazys Januta

PRO MĖLYNUS AKINIUS...

(Atkelta iš 9 psl.)

to meto istorija labiau domina, o profesorius ją pažįsta tik iš knygų ir niekas jam užpakalinės kūno dalies dar nečirškino karštu prosu.

Aloyzas Vabalas,
invalidas.

BŪKITE APDAIRESNI SIUNTINĖDAMI SVEIKINIMŲ KORTELES

Atsitinka taip, kad išsiblaškę žmonės Kalėdų ar Naujųjų metų sveikinimo kortelę įdeda visiškai ne į tą voką ir atsiunčia ne tam asmeniui, kuriam ji buvo skirta, ir tai gali sudaryti visiškai nekaltam didelių nemalonumų. Pavyzdžiui, aš šiemet gavau net tokio turinio paklydusį sveikinimą savo adresu:

"Brangusis Jonuli,

Kodėl tu taip ilgai neatsiliepi? Ar tu jau sąmoningai nuo manęs slapstaisi, ar dar vis negali atsikratyti savo bobos? Aš tikėjausi, kad nors Kalėdų švenčių proga atvyksi nors pamatyti savo mažojo Rimuko, kuris kasdien auga vis į didesnius vyrus, o tu nuskendai kaip į šulinį. Pagaliau -- nekrėsk tokių juokų, nes mano kantrybė irgi gali baigtis.

Tavo Suzy"

Jūs galite suprasti, kokia baisi audra dėl to kilo mano šiaip labai dorovingoje ir pamaldžioje šeimoje, ypač kad ir mano vardas yra Jonas. Aš dar ir iki šiol negaliu žmonos įtikinti, kad tas laiškelis yra tik nemalonus siuntėjo apsirikimas.

Nukentėjęs

St. PETERSBURG

SVEIKINIMO KORTELIŲ PARODA

Bronės ir Juozo Taorų pastangomis 1987 m. gruodžio 13 ir 17 dienomis St. Petersburgo Lietuvių klube buvo surengta kalėdinių sveikinimų įdomi parodelė. Buvo išstatyta virš 1000 skirtingų lietuviškų kortelių. Jos apėmė įvairius laikotarpius: carų pavergtos Lietuvos, nepriklausomybės laikų, Vokietijos stovyklų gyvenimo ir dabartinės pavergtos Lietuvos, saviveiklos išleistos, partijos palaiminimų vien tik su Naujais metais, ir bendrai iš viso laisvojo pasaulio surinktų kortelių rinkiniai.

Įdomiausias yra iš pavergtos Lietuvos saviveiklos (pačių padarytos kortelės) su plotkelėmis, rūtomis, bažnyčiomis. Tiek patrijotiniu, tiek religiniu atžvilgiu jos sudarė įdomų vaizdą. Įrašai padaryti naujai atsikėlusio į St. Petersburgą gyventojo Vyt. Gružo sudarė gražų parodos vaizdą.

J. Taoras

Kasmet pasikartojantis rašytojų ir ir kitų meno kūrėjų sapnas.

Bronės ir Juozo Taorų pastangomis suruošta 1000 sveikinimo kortelių paroda.

Lietuvos krikšto sukakties minėjimas Chicagoje

Antanas Juodvalkis

Šis pirmasis reportažas, išsiųstas dideliame voke su nuotraukomis gruodžio 9 d. (pašto antspaudo data) Dirvoje buvo gautas tik po Kalėdų, kai jo tęsiniai pasiekė daug anksčiau ir buvo jau atspausti Dirvoje. **Red.**

Padėkos Dienos savaitgalis (1987. XI. 26-29) Chicagai buvo labai reikšmingas: lietuviai iškilmingai paminėjo Lietuvos krikšto atnaujinimo 600 metų sukaktį, o Chicagos gyventojai, ypač juodieji, liūdėjo staiga, prie darbo stalo, XI. 25 d. mirusio pirmo juodo burmistro Harold Washington. Jo netikėta mirtis sukrėtė juodosios rasės gyventojus ir paliko daug neišspręstų klausimų. Pro jo karstą, miesto rotušėje, praėjo milijonas juodųjų ir tik vienas kitas šviesesnis veidas, o TV reporteriai (visų 5 didžiųjų kanalų) negailestingai vargino žiūrovus, rodydami jo praeitį ir eilėse atsisveikinti laukiančius žmones. Visos programos buvo nutrauktos ir reporteriai vienas per kitą stengėsi garsiau ir įvairiau parodyti juodąją masę.

Vaizdinė paroda

Tokioms n u o t aikoms esant, Padėkos Dieną (XI. 26), Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje, Chicagoje buvo atidaryta Lietuvos krikščionybės sukakčiai paminėti dokumentinė paroda. Ją atidarė vykdomojo komiteto pirm. Jonas Kavaliūnas, pasveikino susirinkusius, padėkojo šios parodos organizatoriui Broniui Kvikliui ir pakvietė vyskupą Paulių Baltakį atidaryti parodą. Vysk. P .Baltakis pasidžiaugė išstatytų dokumentų gausumu, rodančių bažnyčios ir tikėjimo reikšmę bei įtaką lietuvių tautai. Po jo kalbėjęs Vokietijos lietuvių sielovados vadovas vyskupas emeritas Antanas Deksnys, supažindino su parodos organizatorium Broniu Kvikliu, dar nuo gimnazijos laikų gerai pažįstamu ir susitikusiu skautų veikloje. Bronius Kviklys savo žodyje pastebėjo, kad abu vyskupai ir jis pats esą vienos "partijos" žmonės, nes veikia skautuose. Apie pačią parodą mažai tekalbėjo, kviesdamas ją savo akimis pamatyti ir įsitikinti kiek krikščionybė yra Lietuvai davusi. Parodoje pavaizduotas krikščionybės nueitas kelias per visus septynis šimtmečius — nuo Mindaugo laikų iki šių dienų ateistinio komunizmo persekiojimų. Parodoje išstatyta 1500 eksponatų: dokumentų, knygų, medalių ir kitokių rodinių, susijusių su krikščionybės nueitu keliu. Ankstyvesniems laikotarpiams medžiagos buvo rasta per mažai, o dabartiniam gyvenimui pavaizduoti yra per daug ir reikėjo daryti atranką. Neužteko vietos parodyti lietuvio krikščionio veiklą išeivijoje. Ji yra įdomi, sena plati ir gili. Išeivijos krikščionybės nueitą kelią galėtų organizuoti parapijų klebonai ar katal. organizacijos — Amerikos lietuvių kat. Federacija ar susivienijimas, Kunigų vienybė ir kt. Br. Kviklys žadėjo savo talką ir turimus eksponatus.

Pabaigoje padėkojo gausiems talkininkams, o artimiausiam b e n dradarbiui techniniam vadovui Liudui Kairiui įteikė jubiliejinį medalį.

J. Kavaliūnas pastebėjo, kad komitetas yra įteikęs Br. Kvikliui medalių rinkinį, kurį jis išstatė ir šioje parodoje.

Apžiūrėjus šią parodą, susirinkusieji buvo pakviesti persikelti į tame pačiame aukšte esamą LKB KRONIKOS parodą, suruoštą Kronikoms leisti sąjungos, vadovaujamos kun. K. Kuzminsko (žmonių populiariai vadinamo kunigu kronika). Čia parodyta LKB Kronikų išleistos knygos lietuvių, ispanų, prancūzų kalbomis ir gauti įvairių pasaulio vyskupijų, universitetų, bibliotekų ir vyriausybių atsiliepimai ir padėkos laiškai. Svetimomis kalbomis leidžiami KRONIKOS tomai pasiekia 3000 įvairių institucijų. Tai plati informacija apie Lietuvos tikinčiųjų ir bažnyčios persekiojimą. Kronikų leidimas yra brangus, o pajamos labai ribotos, nes visoms institucijoms siunčiama nemokamai ir tik reta jų nepamiršta pridėti aukelę.

Parodą atidarė kun. K. Kuzminskas, o apie LKB Kronikos reikšmę papasakojo buvęs sąžinės kalinys ir Kronikos redaktorius dr. Vytautas Skuodis. Jis jau nebe pirmą kartą skatina skaityti ir remti Kronikų leidimą, nes tai tikras būdas supažindinti tikinčiųjų pasaulį su Lietuvos katalikų kryžiaus keliais.

Po abiejų parodų apžiūrėjimo, dalyviai susirinko į kavinę atsikvėpti ir pasidalinti įspūdžiais. Didžiojoje salėje trankiai grojant dviems orkestrams, jaunimas trepsėjo į rack taktą.

Vaizdinė krikščionybės paroda gerai paruošta ir parodyta krikščionybės įtaka lietuviams..

Ant sienų kabo šimtai skydų su nuotraukomis ir ant stalų išdėstyta seni ir nauji leidiniai, giesmynai, medaliai ir numizmatikos leidiniai. Paminėtina ir gerai paruošta parodos programa.

Lietuvos gen. garbės konsulas V. Kleiza pasirašo peticiją, prašant Villniaus katedrą gražinti tikintiesiems.

J. Tamulaičio nuotr.

DETROIT

BENDROS KŪČIOS

Bendros Kūčios Detroite įvyko gruodžio 20 d., sekmadienį, šv. Antano lietuvių parapijos salėje, kurion susirinko arti šimtinės tautiečių.

Kūčių iškilmes pradėjo Švyturio šaulių kuopos pirmininkas Bronius Valiukėnas. Trumpai aptaręs Kūčių prasmę, pasveikino susirinkusiuosius artėjančių švenčių proga. Vėliau sekė tradicinė apeiga — uždegimas, prie kalėdinės eglutės esančių žvakučių, simbolizuojančių pagarbą mūsų laisvės kovų veteranams, savanoriams - kūrėjams, šauliams ir partizanams ir dabarties sąžinės kankiniams už jų pasiaukojimą tautos laisvės siekiant. Šioms pareigoms atlikti pirmininkas Bronius Valiukėnas, vadovavęs renginiui, pakvietė parapijos kleboną kun. Alfonsą Baboną ir LB Michigana apygardos valdybos pirmininką inž. Vytautą Kutkų.

Po trumpos kun. Alfonso Babono invokacijos ir palaiminimo maldos, prasidėjo vaišės, kurios valgių įvairumu ir stalų puošnumu stebino visus, kurie neslepiant reiškė viešą padėką ir pagarbą sesėms švyturietėms ir jų vadovei Onutei Selėnienei už milžiniškas pastangas ir pasiaukojimą rengiant šias Kūčių vaišes. Teisingai, vėliau kalbėjęs, žurnalistas Stasys Garliauskas pastebėjo, kad šiandien mums nieko netrūksta, nebent, Tėvynės žvaigždėtos padangės ir kvepiančio Lietuvos lankų šieno ant stalo, padengto balta linine staltiese.

Pasivaišinus, į susirinkusiuosius žodį tarė ilgametis, mūsų lietuviško telkinio, spaudos darbuotojas Stasys Garliauskas, kuris trumpame, tačiau prasmingame žodyje aptarė Kūčių šventės religinę prasmę ir jos poveikį tautiniam gyvastingumui išlaikyti, gyvenant svetimoje žemėje. Po to sekė dvi deklamacijos, dienos nuotaiką aptariančios, kurias atliko žiburio lituanistinės mokyklos mokinės Laimutė Lungytė ir Danutė Barauskaitė. Pastaroji, priede, pianinu paskambino, dienos nuotaikai pritaikintą, muzikinį dalykėlį. Po deklamacijų sekė bendras kalėdinių giesmių giedojimas, kuriam vadovavo šv. Antano parapijos vargonininkas muz. Stasys Sližys. Žavėtinai puikus giedojimas, dar stipriau mus jungė bendron lietuviškon šeimon bei kėlė Kūčių švenčiu nuotaika.

Mums, dalyvavusiems, belieka tik palinkėti šauliams švyturiečiams, jų pirmininkui Broniui Valiukėnui ir jo vadovaujamai valdybai, o ypač, darbščiosioms sesėms švyturietėms ir jų vadovei Onutei Selėnienei ir ateityje neprarasti lietuviškos veiklos entuziazmo, puoselėti gražiasias šauliškas tradiicijas, ir bent kokia kaina išlaikyti tautinį sąmoningumą, kuris trumpintų vergovės kellią Lietuvai, mūsų Tėvynei.

A. Misiūnas

A.A. Alpą Gilvydį prisimenant

Detroito lietuviško telkinio tauriam lietuviui, valstybininkui, buvusiam prezidentinės Lietuvos seimo vicepirmininkui a. a. ALPAI GILVYDŽIUI, š. m. spalio mėn. 22 d. mirus, velionies dukros ir sūnūs, jų gilaus skausmo valandoje, gavo daug užuojautų iš savo draugų ir bendraminčių. Tačiau viena jų savo svarba ir orumu skiriasi, nes ji gauta iš Lietuvos Diplomatinės Tarnybos Šefo dr. Stasio Bačkio, kuris šiuo mostu velionį Alfą Gilvydį pagerbė, kaip Nepriklausomos Lietuvos valstybininką.

Užuojautos pareiškimas, adresuotas velionies sūnui Jaunučiui Gilvydžiui, gautas per AL Tautinės Sąjungos Detroito skyriaus pirm. A. Misiūną. Todėl jį, nors ir pavėluotai, paskelbiame visuomenei.

Malonus Ponas Gilvydis,

Š. m. spalio 22 d. Jūs netekote tėvelio, Alpo Gilvydžio, agronomo, visuomenininko, paskutiniojo Lietuvos Seimo Vicepirmininko, Velionis tėvynėje ir išeivijoje buvo veiklus įvairiose lietuvių organizacijose ir b e n dradarbiavo įvairiuose žurnaluose, l a i kraščiuose, tuo palikdamas gražų lietuvio veikėjo pavyzdį.

Giliai Jus užjaučiu netekus tėvelio ir reiškiu Jums ir Jūsų šeimai nuoširdžią užuojautą, kurią malonėkite perduoti Jūsų sesutėms, broliams su šeimomis ir broliui Algimantui. Prie mano užuojautos jungiasi ir mano žmona, Ona Bačkienė, buvusi Jūsų tėvelio mokinė Panevėžio mokytojų seminarijoje.

Gilia pagarba —

Dr. Stasys A. Bačkis
Lietuvos atstovas, LDŠ

Mielam Korporantui

A. A.

PETRUI BALZARUI

mirus, dukrai BIRUTEI KRUMPLIENEI, marčiai NIJOLEI BALZARIENEI su šeima ir visiems draugams ir artimiesiems reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania
Chicagos padalinys

Skaitykit ir platinkit
D I R V Ą

■ laiškai Dirvai

KRIKŠČIONIŠKOSIOS LIETUVOS PARODOS APRAŠYMO REIKALU

Šio savaitraščio bendradarbis Antanas Juodvalkis pr. metų "Dirvos" 46 ir 47 Nr. pateikė Lietuvos krikšto minėjimo Chicagoje aprašymą, be ko kita, vietomis pakritikuodamas kai kuriuos, jo manymu, netikslumus. Užkliudė ir Krikščioniškosios Lietuvos vaizdinės-dokumentinės parodą, rašydamas: "Paroda gausi, bet vengta parodyti ir kitu įnašą į bendrą krikščioniškos Lietuvos aruodą... nesimatė prezidento, sudariusio su Vatikanu konkordatą".

Čia ir noriu p. Juodvalkio aprašymą patikslinti. Pirmiausia man nelabai aiški tų "kitų įnašo" sąvoka. Greičiausia str. autorius turėjo galvoje Lietuvos protestantus ir stačiatikius bei sentikius, nes kiti tikintieji (žydai ir mahometonys) nekrikščionys. Jeigu taip, tai autoriui reikėjo atkreipti savo dėmesį parodoje ant sienų iškabintus skydus su vaizdine dokumentine medžiaga, Nr. Taip skyde Nr. 39 pateikta 20 liuteronų bažnyčių ir 23 jų veikėjų, o skyde Nr. 17 skirtas K. Donelaičiui — 17, o sk. Nr. 15 — Vydūnui — 15 nuotraukų bei dokumentų. Skydas Nr. 43 skirtas Lietuvos stačiatikių bei sentikių cerkvėms ir jų veiklai — 18 nuotraukų. Religinio turinio knygų skyriuje ant stalų buvo išdėstyta pora tuzinų retų Lietuvos protestantų knygų ir laikraščių, jų tarpe 1878 m. Tilžėje išleistos 3 stambios "Mišių knygos", spausdintos gotiškomis raidėmis. Buvo ir "Nusidavimų" originalas. Taigi "kiti krikščionys" nebuvo aplenkti.

Kas liečia prezidentą A. Smetoną, tai ir jis nebuvo pamirštas ar "aplenktas". Pirmiausia medalių skyriuje buvo pateiktas Pirmojo Lietuvos prezidento Ant. Smetonos medalis, išleistas Chicagoje, dr. Al. Račkaus rūpesčiu, JAV lietuvių lėšomis. Apie jį prof. Ed. Volteris ("Iliustruotoji Lietuva" Nr. 17, 1927) rašė, kad jo projektą sukūręs prof. Albertas L. Van Berghenas. Buvę užplanuota nukalti 3000, bet nukalta tik 500 bronzinių ir 1 auksinis medalis. Medaliai išdalinti muziejams, visuomenės veikėjams. Prieš 60 metų E. Volteris pastebėjo: "Dabar tie medaliai retenybė". Ir štai viena iš tų retenybių buvo parodoje. Kadangi originalas nėra labai didelis (skersmuo 5 cm.); tai greta jo buvo padėtos abiejų pusių labai ryškios, 15 cm skersmenyje, nuotraukos, kad stebėtojas galėtų matyti abi medalio puses. Bet A. Juodvalkis, matyt, jų nematė ar nesidomėjo.

Parodoje buvo ir Trijų Lietuvos prezidentų (su A. Smetona) medalis, išleistas Lietuvių fondo Chicagoje. 51-me skyde dominavo didesnio formato A. Smetonos portretinė nuotrauka, o taip pat trys kitos su jo asmenimi. 56 lape, skirtame skautams, vėl buvo didesnio formato A. Smetonos skautų stovykloje fotografija. Knygų skyriuje buvo A. Sm. rinktinių raštų tomas, 312 psl., kuriame paskelbti 1907-1913 m. rašyti jo rašiniai, spausdinti "Viltyje", ginant lietuvių kalbos teises Vilniaus vyskupijos bažnyčiose. Pateikti ir jo redaguoti laikraščiai — "Viltis", "Lietuvos aidas", o taip pat 1935 m. Kaune išleistos "A. Smetonos didžiosios mintys" (red. Pr. Meškauskas).

Kas liečia A. Juodvalkio minimą konkordatą, tai jį parodoje atstovavo kun. Juozo Prunskio disertacija "Comparative Law Ecclesiastical and Civil, in Lithuanian Concordat". Ši 161 psl. knyga išleista Katalikų universiteto Washingtone 1945 m. Be ko kita ten (41-47 psl.) rašoma, kad konkordato tekstą sutartinai parvošė tuometinis Lietuvos ministras pirmininkas ir užsienio reikalų ministras prof. Aug. Voldemaras, kartu su Šv. Sosto apaštaliniu administratorium arkiv. Jurgiu Matulevičiu. Konkordatas pasirašytas Romoje Šv. Tėvo atstovo kardinolo Gasparri ir prof. Voldemaro, 1927. IX. 27. Beje, parodoje buvo ir A. Voldemaro medalis, išleistas Australijos lietuvių. Iš viso parodoje buvo 14 prez. A. Smetonos krikščioniškąją veiklą liečiančių eksponatų.

Visa ši ir kita medžiaga tebėra neišsklaidyta, kokia ji buvo parodoje, šių eilučių autoriaus bute. Taigi A. Juodvalkis, netolimas kaimynas, gali kiekvienu metu užsukti, ją dar kartą atidžiau apžiūrėti ir įsitikinti, kad Krikščioniškos Lietuvos parodoje prez. A. Smetona nebuvo aplenktas. Beje, skyde Nr. 61, lietuvių žurnalistų skyriuje, yra ir prezidento gerbėjo A. Juodvalkio fotografija.

Bronius Kviklys

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIŲ apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

BOSTONO LIETUVIAI

Petras Viščinis

• **Petras Buchas,** Lietuvių Tautinės S-gos valdybos vicepirmininkas, Bostono skyriaus valdybos pakviestas, dalyvaus skyriaus metiniame susirinkime š. m. sausio 23 d. 1 val. p. p. So. Bostono lietuvių piliečių klubo salėje.

Vicepirm. P. Buchas padarys pranešimą apie ALT S-gos tarybos suvažiavimą, įvykusį pernai Chicagoje.

KAZIUKO MUGĖ

Lietuvių skautų Baltijos ir žalgirio tuntų tradicinė Kaziuko mugė įvyks kovo 6 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos patalpose. Kaip paprastai, mugėje bus įvairūs skautų rankdarbiai, lietuviški valgiai ir atitinkama programa.

SANDAROS KUOPOS SUSIRINKIMAS

Gruodžio 12 d. įvyko Sandaros 7-tosios kuopos narių visuotinis metinis susirinkimas, kuriame išklausytas veiklos pranešimas, priimta finansinė apyskaita, išrinkta nauja valdyba, paskirtos aukos ir aptarti kiti aktualūs reikalai. Į naują valdybą išrinkti: Vladas Bajerčius — pirmininkas, Martynas Dapkus — vicepirmininkas, Janė Bajerčienė — sekretorė, Anna Lane — iždininkė ir finansų sekretorė. Aukų paskirta: Sandaros laikraščiui — 50 dol., Altui — 25 dol. Šiuo metu kuopa turi 23 narius. Jos kasoje yra apie 6,000 dolerių.

ORGANIZACIJŲ PERSITVARKYMAS

Ligi šiol Brocktone veikiančiam Sandaros klubui ir Montellos Lietuvių Tautiniam klubui vadovavo tos pačios sudėties valdyba. Bet tai dvi skirtingos organizacijos, kurių pirmoji yra verslo (biznio) organizacija. Todėl nuo sausio 1 d. kiekvienai tų organizacijų išrinkta skirtingos sudėties valdyba. Sandaros klubui toliau vadovaus: Jonas Rinkus — pirmininkas, Jonas Platkauskas — vicepirmininkas, Janė Karpavičienė — sekretorė, Jonas Pašakarnis — —iždininkas, Vytautas Zenkus — finansų sekretorius, Petras Suraučius, Jonas Grigaitis ir Pranas Čapkauskas — direktoriai. Klubas veikia kiekvieną dieną. Jame gaunami įvairūs gėrimai, o savaitgaliais gaminami lietuviški valgiai ir kepama pizza.

Į Montelos Lietuvių Tautinio klubo valdybą išrinkti: adv. William Pribušauskas — pirmininkas, Frank Wallen — vicepirmininkas, Stasė Gofensienė — sekretorė, Petras Viščinis — iždininkas, Janušas — finansų sekretorius, Ona Eikinienė, Juozas Dabrega ir Jonas Šuopys — direktoriai. Šis klubas turi namą, kurį nuomoja Sandaros klubui, o taip pat nemaža santaupų iš ankstyvesnių laikų. Tomis santaupomis kasmet remiami įvairūs lietuviški reikalai. Pavyzdžiui, Vasario 16-sios proga skiriamos aukos Altui, Lietuvių Fondui, Tautos Fondui, Lietuvių Bendruomenės krašto valdybai ir kitoms organizacijoms. Tai pati dosniausia organizacija lietuviškiems reikalams Brocktone.

NAUJA VALDYBA

Gruodžio 13 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos nariai išrinko naują draugijos valdybą, į kurią įeina: Vytautas Eikinas — pirmininkas, Algis Skabeikis — vicepirmininkas, Vytautas Jurgėlla — sekretorius, Regina Baikaitė — iždininkė, Ilona Baranauskaitė — finansų sekretorė, Birutė Skabeikienė, Juozas Auštras, Stasys Griganavičius, Lionginas Izbickas, Aleksandras Chaplikas, Martynas Šerelis ir Gediminas Ivaška — direktoriai, Martynas Dapkus — maršalka. Į kontrolės komisiją išrinkti: Tomas Ashmenskas ir Kazys Bačanskas.. Balsavo 141 narys, o draugija turi apie 1,500 narių. Taigi, susidomėjimas rinkimais buvo mažas.

Draugijos užkandinė veikia normaliai šeštadieniais ir sekmadieniais nuo vidudienio iki vidurnakčio. Jos vedėjas Jonas Stankus gamina skanius, sveikus ir pigius lietuviškus valgius. Užkandinės bare gaunami įvairūs gėrimai. Užkandinė yra vienintelė lietuviška užeiga, kurioje susitinka vietos ir apylinkės lietuviai.

LIETUVIŠKOS KŪČIOS

Kasmet Elenos Vasyliūnienės vadovaujamas Moterų Federacijos Bostono klubas surengia lietuviškas kūčias, kurios sutraukia daug vietos ir apylinkės lietuvių. Tokios kūčios įvyko gruodžio 19 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos užkandinėje. Pagal lietuviškus papročius jose pasidalinta kalėdaičiais, pasivaišinta tradiciniais kūčių valgiais, išklausyta programa, į kurią įėjo pirmininkės Elenos Vasyliūnienės kalba, akt. Aleksandros Gustaitienės atlikta poezijos pynė ir Mildos Norkūnienės pravestos Kalėdų giesmės. Tokių kūčių surengimas sudaro gražų pasitarnavimą lietuvių visuomenei. Klubo valdyba ir narės nesigaili nei laiko, nei darbo, kad kūčios būtų sėkmingos ir visiems prieinamos.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00-10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur Street, Brockton, MA. 02402. Telefonas (617) 586-7209.

KUN. A. BALTRUŠŪNO JUBILIEJUS

Auksinė kun. Antano Baltrušūno kunigystės sukaktis iškilmingai paminėta gruodžio 20 d. Padėkos mišias jubiliatas aukojo Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone, dalyvaujant daugeliui kunigų ir vietos bei apylinkės lietuvių. Mišių metu giedojo komp. Jeronimo Kačinsko vedamas parapijos choras ir solistai Benediktas Povilavičius ir Randall Kulunis, vargonais grojo komp. Jeronimas Kačinskas. Pagerbimo banketas įvyko Lantanos restorane Randolphe. Į jį atsilankė labai daug kunigų ir pasauliečių. Bankete pasakyta eilė kalbų ir išklausyta meninė programa, kurią atliko sol. Randall Kulinis, akompanuojamas komp. Jeronimo Kačinsko.

Kun. Antanas Baltrušūnas yra buvęs vikaru Šv. Kazimiero lietuvių parapijoje Brocktone, o klebonu — Nekalto Prasidėjimo lietuvių parapijoje Cambridge ir Šv. Petro lietuvių parapijoje So. Bostone. Išėjęs į pensiją, jis tebesireiškia lietuviškoje veikloje, lankydamas įvairius parengimus, būdamas Balfo direktoriumi, talkindamas Šv. Petro lietuvių parapijos klebonui kun. Albertui Kontautui.

Dėl savo malonaus ir taikaus būdo bei paslaugumo kun. Antanas Baltrušūnas yra visų mėgstamas ir gerbiamas.

RENGINIAI

• **Sausio 10 d.** Brocktone komp. Juliaus Gaidelio mirties 5-rių metų sukakties minėjimas.. Tuoj po mišių salėje po bažnyčia iškilmingas susirinkimas.

• **Kovo 6 d.** So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos patalpose tradicinė Kaziuko mugė, rengiama Baltijos ir žalgirio skautų tuntų.

• **Kovo 13 d.** So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos trečio aukšto salėje Laisvės Varpo pavasarinis koncertas, kuriuo minima Laisvės Varpo veiklos 34-rių metų sukaktis ir Lietuvių Fondo veiklos 25-rių metų sukaktis. Programą atliks sol. Birutė Vizgirdienė iš Los Angeles ir sol. Ričardas Daunoras iš Vakarų Vokietijos, akompanuojant pianistui Dr. Sauliui Cibui iš Bostono.

A.A. MARCELINAS ŽITKUS

Juozas Stempužis

Tėvynės Garsų radijo vedėjo Juozo Stempužio kalbos, pasakytos sausio 3 d, atsisveikinant su a.a. Marcelinu Žitkumi, santrauka.

Nenorėjęs atsisveikinti su gyvenimu kartu su vakaro saule, dar prieš saulėlydį 1987 m. gruodžio 31 d. Cleveland Clinic ligoninėje amžinam miegui užmerkė akis Marcelinas Žitkus.

Marcelinas Žitkus gimė Clevelande, dešimties vaikų Rapolo ir Marijos Žitkevičių šeimoje. Jam esant 12-kos metų, tėvai persikėlė į Lietuvą ir apsigyveno Panevėžyje, kur jis lankė Panevėžio berniukų gimnaziją. Čia, tarp kitų, jo mokslo draugai buvo Bronys Raila, Adolfas Damušis ir msgr. Jatulis.

Kad neprarastų JAV pilietybės, 1938 m. Marcelinas grįžo į savo gimtąjį Clevelandą, atliko karinę prievolę ir netrukus įsidarbino pas Danijos karališkąjį konsulą, reziduojantį Clevelande. Marceliną ypač žavėjo Danų konsulo erudicija ir jo didelė biblioteka, laki kultūros šviesa. Čia jis perskaitė ne vieną knygą siekdamas ir savo pasaulį praturtinti moks lu ir menu.

Turėdamas gražų balsą, Marcelinas įstojo į Clevelando muzikos institutą studijuoti operinį dainavimą. Jo rankose gailiai verkė smuikas, pirštai grakščiai žaidė pianino klaviatūra. Ir iki pat paskutiniųjų gyvenimo valandų jis liko ištikimas savo ritualui - kiekvieną dieną atskambinti 'savąjį' repertuarą.

Muzika, teatras - buvo džiaugsmas jo širdžiai. Bet lygiai taip pat jis negailėjo šviesos ir savo protui - vakarais lankė kolegiją, studijuodamas inžineriją, ir vėliau gavo darbą Warner & Swasey mašinų įmonėje. Įmonė, pastebėjusi Marcelino darbštumą ir sumanumą, išsiuntė jį į erdvės tyrimų laboratorijas White Lands, New Mexico valstijoje, kuriose dirbo garsusis mokslininkas Werner von Brown. Čia Marcelinas sukonstravo mechaninę dalį kariniam radarui, tuo padarydamas svarbų įnašą į JAV gynybos sistemą. Ilgainiui Marcelinas buvo perkeltas į Warner & Swasey įmonių tyrimų ir išradimų skyrių, vyresniojo inžinieriaus-projektuotojo pareigoms. Tarp kitų projektų, čia jis sukonstravo Australijai naująsias automatines mašinas vilnai austi ir pirmajam jų projektui panaudojo lietuviškų audinių raštą. Iš viso Marcelinas buvo užregistravęs penkiolika išradimų patentų.

Visu tuo Marcelinas nesididžiavo ir nesigyrė. Ir taip, dėl per didelio jo kuklumo, apie jo darbus ir laimėjimus težinojo palyginamai siauras artimųjų ratelis.

Lietuviškumas ir dosnumas, būdingas bruožas visai Žitkų šeimai, stipriai atsispindėjo ir Marcelino asmenyje. Nepaprastai domėdamąsis savo tautos istorija, kultūra ir gyvenimu, jis išsaugojo didžiai vertingą archyvą, knygas. Pastoviai sekdamas lietuviškąjį gyvenimą, Marcelinas rėmė spauda, Tėvynės Garsų radiją, taip pat kasmetines duokles skirdamas lietuviškai mokyklai, labdarai, visuomeninėms bei veiksnių organizacijoms. Nei jokia ekonominė baimė, nei pavydas, nei koks praktiškumas nesugebėjo pastoti jam kelio būti geru lietuviu ir dar geresniu žmogumi.

Bet Marcelinas nebuvo tiktai pareigingas, griežtas, disciplinuotas, reiklus inžinierius. Be pamėgtos operos, teatro, knygų, spaudos ir sporto - ypač golfo, viliojo jį išdaigos motociklu, sportiniu lėktuvu kilimas į erdves, ar audros metu kova su ežero bangomis.

Visad ramus ir neišsišokąs Marcelinas buvo tikrai didžiai šviesus, klasikinės graikų samprotos žmogus, pilnas meilės gyvenimui, kasdien stengęsis savo tobulinti ir šviesti, išugdęs savyje nepalūžtantį optimizmą.

Nesugniužo jisai ir pakliuvęs į negailestingos ligos varžtus, ryžtingai ir be skundų pilnai išgyvendamas kiek vieną, dar tebeturimą dieną. Marcelinas išliks gyvas mūsų prisiminimuose kaip šviesi, deganti meile tėvynei Lietuvai asmenybė.

Gili užuojauta likusiai žmonai Aurelijai, seseriai Valerijai, broliui Vytui - Clevelande, seserims Liucijai ir Onai bei broliams Juliui ir Dominikui - Lietuvoje, visiems giminėms ir artimiesiems.

■

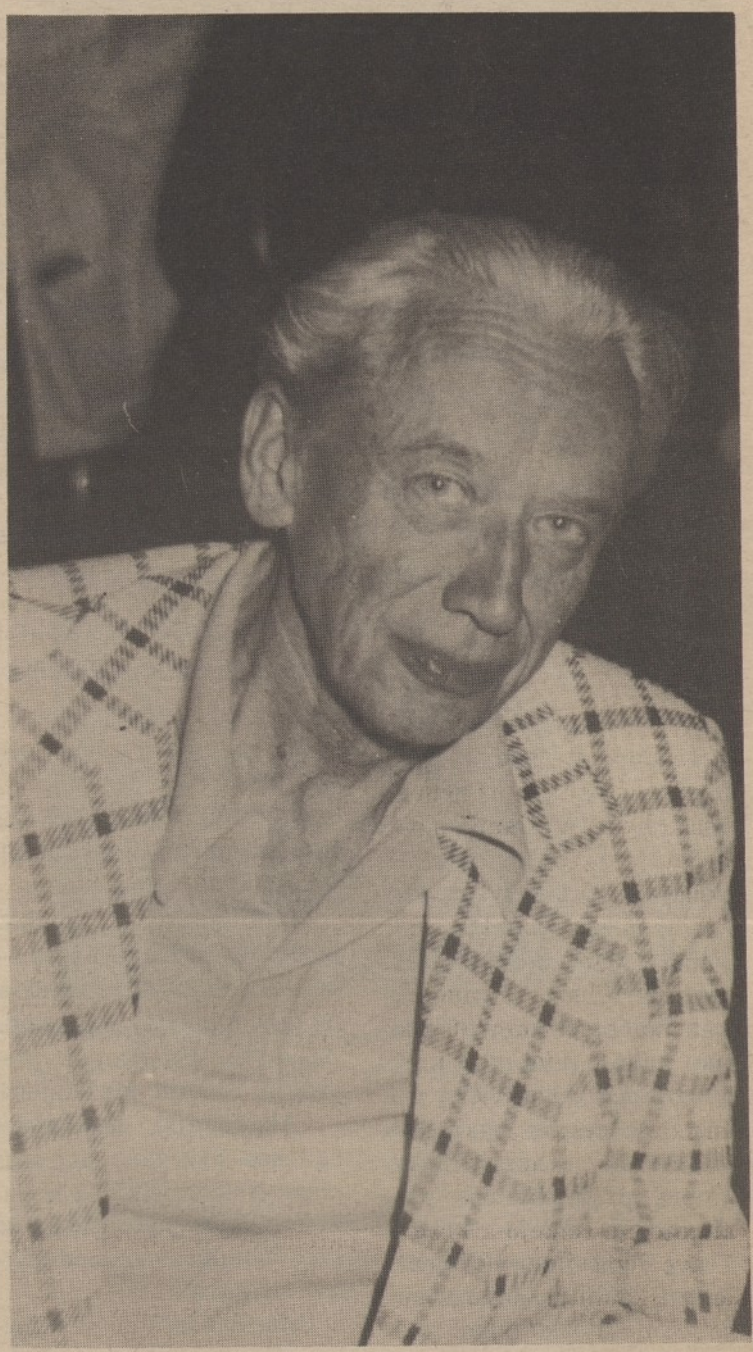

A. A. Marcelinas Žitkus (1910-1988)

Velionis inž. Marcelinas Žitkus laisvalaikį skirdavo muzikai ir kitiems menams.

A. A.

MARCELINUI ŽITKUI

mirus, žmonai AURELIJAI, seserims, broliams ir visiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą.

Stefa ir Vytautas Gedgaudai

A. A.

MARCELINUI ŽITKUI

mirus, jo broliui VYTUI ŽITKUI, seseriai VALERIJAI SPIRIKAITIENEI, žmonai AURELIJAI ir visiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą.

Žalgirio šaulių Kuopa

LOS ANGELES LIETUVIAI RENGIA

LIETUVOS GEN. KONSULO

VYTAUTO ČEKANAUSKO PAGERBIMĄ

JO DEŠIMTIES METŲ KONSULARINĖS TARNYBOS SUKAKTIES PROGA.

BANKETAS-MINĖJIMAS ĮVYKS

Š. M. SAUSIO 17 D. 12:30 VAL. P. P. ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS SALĖJE.

Iš New Yorko atvyksta Lietuvos gen. konsulas **Anicetas Simutis,** kuris kalbės apie sukaktuvininką.

MENINĘ PROGRAMĄ ATLIKS

pianistė RAIMONDA APEIKYTĖ ir LOS ANGELES VYRŲ KVARTETAS.

Dalyvavimas vaišėse su gėrimais asmeniui 25 dol.

Norintieji dalyvauti bankete prašomi iš anksto rezervuoti vietas pas: Juliją Petronienę, Liuciją Mažeikienę, Albiną Markevičių, dr. Rolandą Giedraitį ar Alfonsą Tumą.

Rengimo komitetas:

Pirm. Jonas Petronis, nariai: Rimtautas Dabšys, dr. Rolandas Giedraitis, Vladas Gilys, Vincas Juodvalkis, Albinas Markevičius, Liucija Mažeikienė, Antanas Mažeika, Julija Petronienė, Rūta Sakienė ir Alfonsas Tumas.

LOS ANGELES LIETUVIAI

Rūta Sakienė

D.L.K. BIRUTĖS D-JOS LOS ANGELES SKYRIAUS TRISDEŠIMTMETIS

1957 metais tuomet mažytės ir beveik nežinomos Los Angeles lietuvių kolonijos kūrimosi pradžioje, du nenuilstamai veiklūs ir toli pramatantys losangeliečiai — maj. Kostas Liaudanskas ir Ona Pulkauninkienė, įkūrė 11 narių turintį D. L. K. Birutės Draugijos Los Angeles skyrių. Čia pat sudaryti įstatai pabrėžia, kad: "Į šią organizaciją priimamos visos geros valios lietuvės moterys ir mergaitės, norinčios dirbti išeivijos kultūrinį ir šalpos darbą . . ."

Per tris dešimtmečius skyrius išaugo dešimteriopai. Narės visuomet ištikimai laikėsi savo įstatų, įsijungdamos į lietuvišką veiklą, ruošdamos paskaitas, koncertus, parodas ir minėjimus, pagarsėdamos ypatingai puošniais baliais. Daug aukojama religinei šalpai, jaunimo organizacijoms, lietuviškai spaudai ir radijo programoms. Išsiųsta šimtai siuntinių į Sibirą, ok. Lietuvą, Suvalkų trikampį. Visa tai atliekama nepravedant jokių piniginių vajų — grynai iš renginių uždarbio ir savo pačių aukomis.

Kadangi Los Angeles birutietės priima naujų, dirbti norinčių, narių, po trisdešimties metų skyrius yra vis dar gyvas ir veiklus.

Gruodžio 12 d. Šv. Kazimiero bažnyčioje buvo atlaikytos Mišios už skyriaus mirusias nares. Gi sekančią dieną, pora šimtų losangeliečių lietuvių susirinko Šv. Kazimiero parapijos kalėdiniai išdabintoje salėje drauge su tautiniais rūbais pasipuošusiomis birutietėmis atšvęsti jų energingo gyvavimo trisdešimties metų sukaktį.

Svečiams susėdus prie užkandžiais ir vynu apkrautų stalų, skyriaus pirmininkė Nelė Apeikienė jautriu žodžiu atidarė akademiją. Atsistojimu pagerbtas mirusių narių atminimas. Prelatas Jonas Kučingis sukalbėjo invokaciją. Šiltai birutietes pasveikino Lietuvos gen. garbės konsulas Vytautas Čekanauskas.

Sekė dvi kalbėtojos, Alfa Pažiūrienė ir Agutė Dūdienė, išsamiai apibūdinusios skyriaus veiklą ir nueitą kelią..

Iš pirmų vienuolikos trims gyvoms likusioms narėms prisegtos gėlės: Verutei Andrašūnienei, Agutei Dūdienei ir Alfai Pažiūrienei.

Aldona Audronienė perskaitė pluoštą raštu gautų sveikinimų, o Moterų Federacijos pirmininkė Adelė Balsienė sveikino žodžiu.

Meninėje dalyje puikiai pasirodė skyriaus narės — solistė Janina Čekanauskienė ir pianistė Raimonda Apeikytė. Programos pravedėja Liucija Mažeikienė.

Akademijai pasibaigus padėkos žodį tarė skyriaus pirm. Nelė Apeikienė ir pakvietė visus pietauti, po ko sekė šampanas ir saldumynai su kava.

Prie mikrofono pakviestas Juozas Sabas iš Vak. Vokietijos, Vasario šešioliktosios gimnazijos kuratorijos narys, perdavė gimnazijos sveikinimus ir padėką už aukas, prašydamas ir toliau nepamiršti šios vienintelės lietuvių gimnazijos laisvame pasaulyje. Čia pat pokylio svečiai suaukojo nemažą sumą. Bendruomenės pirmininkas E. Kulikauskas padalino stalams kalėdines atvirutes, visų svečių prašydamas jas pasirašyti. Atvirutės bus siunčiamos politiniams kaliniams už Geležinės Uždangos.

Taigi, net ir jubiliejinės šventės metu Birutietės neatitolsta nuo šalpos ir artimo meilės.

Rūta Sakienė

• **Vanda ir Vladas Tervydžiai**, žinomi tautinės srovės veikėjai iš Collinsville, Illinois, atvyko į pietinę Kaliforniją praleisti šventes ir pasisvečiuoti pas artimuosius.

Los Angeles birutiečių sukaktuvinio parengimo programos atlikėjos su pirm. Nele Apeikiene. Iš kairės: L. Mažeikienė, A. Audronienė, muz. R. Apeikytė, pirm. N. Apeikienė, sol. J. Čekanauskienė, A. Pažiūrienė ir A. Dūdienė. V. Gilio nuotr.

HIRING! Government jobs — your area. $15,000–$68,000. Call (602) 838-8885. Ext. 1753. (46-3)

Wanted Journeymen
or 1st Class Skilled
Plastic Injection Mold Makers
Tool Makers
Mold Set Up Operators
CNC Machine Programmers
Steady work for qualified help and benefits.
Call 215-331-7252
(44-3)

Skaitykit ir platinkit
D I R V Ą

INFORMACINIS SUSIRINKIMAS

Sausio 10 dieną 11:45 valandą ryto Dievo Motinos parapijos mažojoje salėje kviečiamas spaudos atstovų ir kultūrininkų darbu besidominčių asmenų informacinis susirinkimas.

Susirinkime bus pateikta informacija apie PL IV-jo kultūros kongreso ruošos darbus ir programą.

• **Lietuvių namų direkcijos ir Čiurlionio ansamblio** bendrame Naujųjų Metų sutikime dalyvavo apie 170 svečių. Naujuosius Metus pasitinkant svečius pasveikino Lietuvių namų direktorių tarybos pirmininkas R. Bublys. Po sveikinimo visi sugiedojo Lietuvos himną. Buvo gražios vaišės ir maloni nuotaika.

Naujųjų 1988 metų proga, sveikinu Dirvos redaktorių ir visus bendradarbius. Linkiu sveikatos ir sėkmės dar ilgus metus taip gražiai ir kultūringai redaguoti DIRVĄ.

Taip pat sveikinu visus draugus, pažįstamus ir bendraminčius Los Angeles Tautinės Sąjungos skyriaus narius.

DIRVAI paremti pridedu čekį sumoje $50.00.

Vytautas Šeštokas

Los Angeles, Ca.

Superior Savings
ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:
▪ namams pirkti,
▪ rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
▪ namų remontams,
▪ kvalifikuotų studentų mokslui

Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings
Pagrindinis skyrius
798 East 185th Street, Cleveland, Ohio
Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.
Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.
Penktadieniais 9:00 iki 6:00.
Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

MEMBER FSLIC
Federal Savings & Loan Insurance Corp.
Your Savings Insured to $40,000

PRIĖMIMAS PAS CLEVELANDO MERĄ

Gruodžio 30 d. meras George Voinovich miesto rotušėje surengė Kalėdų pobūvį tautybių veikėjams. Meras svečius supažindino su savo šeimos nariais ir padėkojo už jam suteiktą paramą administruojant Clevelando miestą. Įdomu, kad mero sūnus Peter studijuoja dramą ir ruošiasi būti aktorium. Jo vyresnis sūnus George studijuoja teisę ir duktė Betty, baigusi universitetą aukščiausiais pažymiais ruošiasi būti rašytoja. Gi meras Voinovičius kandidatuoja į JAV senatą ir ruošiasi lapkričio mėnesį nugalėti senatorių Howard Metzenbaumą.

Mero kalėdiniame pobūvyje dalyvavo šie lietuviai: Milda Lenkauskienė, Romas Bublys, Juozas Stempužis ir Ona ir Vytautas Jokūbaičiai.

Dirvos Kalėdų ir Naujų Metų sveikinimus, redaktoriaus prašomas, merui perdavė Tėvynės Garsų radijo vedėjas.

• **A. A. inž. Marcelinas Žitkus,** po sunkios ir ilgos ligos 1987 m. gruodžio 31 d. mirė Clevelando klinikų ligoninėje, sulaukęs 77 m. amžiaus.

Velionis buvo pašarvotas Jakubs ir Son laidojimo koplyčioje ir sausio 3 d. atsisveikinti susirinko gausus clevelandiečių būrys, nes velionis turėjo daug draugų ir dėl savo visuomeninės veiklos ir malonaus būdo buvo visų mėgiamas.

Atsisveikinimą pravedė Tėvynės Garsų radijo vedėjas Juozas Stempužis. Jo žodžio santrauka spausdinama 13 psl.

Religines apeigas pravedė Šv. Jurgio parapijos klebonas kun. Bacevičius.

Atsisveikinimo žodį tarė Clevelando pensininkų draugijos valdybos vardu J. Budrienė, Lietuvių Fondo vardu M. Lenkauskienė, Šv. Jurgio parapijos choro ir golfininkų vardu Pr. Razgaitis ir LB Clevlelando apylinkės valdybos vardu A .Miškinienė.

Po gedulingų pamaldų Šv. Jurgio bažnyčioje, velionis buvo palydėtas amžinam poilsiui į Visų Sielų kapines.

Nuliūdime liko žmona rašytoja Aurelija Balašaitienė-Žitkuvienė, broliai, seserys ir kiti artimieji, kuriems Dirva reiškia užuojautą.

• **Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo** 70-ji sukaktis bus minima 1988 m. vasario 14, 4 val. popiet Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Prelegentai: JAV prezidento Reagano specialus padėjėjas Linas Kojelis kalbės lietuviškai ir Clevelando burmistras George V. Voinovich, angliškai. Meninę programą atliks Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas muz. dr. Broniaus Kazėno.

Minėjimą rengia LB Clevelando apylinkės ir ALTos skyriaus valdybos.

• **LV Clevelando apylinkės pirm. Vladas Čyvas,** sveikindamas Dirvos bendradarbius ir skaitytojus švenčių proga ir linkėdamas Dirvai 1988 metuose klestėti, dėkodamas už visas paslaugas Lietuvių Bendruomenei, atsiuntė paramą 100 dol.

Ačiū už auką ir linkėjimus.

• **Bronė ir Juozas Taorai,** Dirvos skaitytojai ir rėmėjai St. Petersburge, Fla., anksčiau gyvenę Pittsburghe, Pa., šventes praleido pas savo sūnų ir marčią Clevelande, lankydami Draugus. Prieš grįždami į Floridą, aplankė Dirvą ir paliko auką.

PAGERBS THE PLAIN DEALER VYR. REDAKTORIŲ

Tautybių tarnybos centras sausio 30 rengia iškilmingą banketą, kuriame bus pagerbtas Plain Dealer laikraščio leidėjas ir vyriausias redaktorius Thomas Vail. Centras jam įteiks "Aukso Vartų" diplomą už dėmesį ir ilgametę paramą įvairių tautybių kilmės emigrantams. Banketas įvyks Standard Oil bendrovės naujuose rūmuose miesto centre.

Šiame bankete oficialiai bus įvesdintas naujasis centro egzekutyvinis direktorius Algis Rukšėnas.

Asmenys norintieji dalyvauti prašom skambinti tel. 781-5460 arba J. Stempužiui 382-9268.

Naujasis Nationalities Services Center Clevelande egzekutyvinis direktorius Algis Rukšėnas su žmona Nijole.
V. Bacevičiaus nuotr.

• **Algirdas Rukšėnas,** buvęs Cuyahogos apskrities komisijonieriaus Virgil Brown egzekutyvinis asistentas, sausio 4 dieną perėmė Tautybių tarnybos centro (Nationalities Services Center) vadovavimą kaip šios įstaigos egzekutyvinis direktorius. Ilgametė šio Centro vadovė Lucretie Stoica išeina į pensiją.

Linkime Algirdui Rukšėnui geros sėkmės naujose pareigose. A. Rukšėno įstaigos telef. 781-4560, 1715 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio 44115.

• **PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.**

Taupa

- Lithuanian Credit Union
- Lietuvių kredito kooperatyvas

ĮSIKŪRĘS NUOSAVUOSE NAMUOSE
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 481-6677

TAUPYKITE IR SKOLINKITĖS
vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

DARBO VALANDOS: antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 9:00-3:00 p. p., penktadieniais nuo 9:00-6:00 v. v.

SEKMADIENIAIS: nuo 11:00 iki 12:00 val. dienos, Dievo Motinos parapijos patalpose — 18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119.

MOKAME AUKŠTESNIUS NUOŠIMČIUS UŽ:
- Taupymo sąskaitas
- Certifikatus
- IRA
- Čekių sąskaitą
- Pensijų čekių sąskaitą (Direct Deposit acct.)

SKOLINAME GERIAUSIOMIS IŠSIMOKĖJIMO SĄLYGOMIS:
- Asmeniniams reikalams
- Automobilių pirkimui
- Namų remontui (Home equity)
- Namų pirkimui (Mortgages)

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI
Parduodame pinigines perlaidas (money orders), traveler's cheques, priimame telefono, elektros, šildymo ir vandens sąskaitas.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS APDRAUSTA IKI $100.000

Mūsų tikslas — ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

Tėvynės Garsai

SAVAITINĖ RADIJO PROGRAMA, GIRDIMA SEKMADIENIAIS 6:00 — 7:00 VAL. VAKARO.

RADIJO STOTIS WCPN 90.3 FM

Programos vedėjas Juozas Stempužis
4249 Lambert Road, Cleveland, Oh. 44121
Tel. (216) 382-9268

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt
Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

DIRVA

• **Marija Stankuvienė,** Rochester, N. Y., savo a. a. vyro Juozo Stankaus atminimą pagerbti, Dirvai paremti atsiuntė 1000 dol. Velionis labai mėgo Dirvą ir ją rėmė aukomis. Ačiū.

• **(R) LB Cicero apylinkės valdyba,** per A. Skopą, Dirvai paremti atsiuntė 20 dol. su linkėjimais sėkmės 1988 metuose. Ačiū.

• **Chicagos lietuvių moterų klubas,** per Wilhelminą Lapas ir Gladys Kornis, Dirvai paremti atsiuntė 50 dol. su linkėjimais Naujuose Metuose. Ačiū.

Kad žemės kloniuos žmonės žemės nepamiltų,
Palieka pėdsakus palaimintiems dangus,
Kad nenupultų pasmerkti nuo laimės tilto,
Palieka pėdsakus išeinantis žmogus...

B. Brazdžionis

Dviejų metų mirties sukaktis.

A. † A.

SAVANORIS-KŪRĖJAS

Dipl. mišk. MYKOLAS GURECKAS

mirė 1986 m. sausio 19 d.

Pamaldos už jo nemaria sielą bus atlaikytos Jėzuitų bažnyčioje, Chicagoje.

Prašome draugus ir pažįstamus prisiminti savo mintyse.

Nuliūdime:

žmona Elena-Liusė

sūnūs: Gintaras ir Indris

Tu man buvai jaunystės metuos
Šviesiausia žemės dovana,
Tu kaip akmuo brangus ir retas,
Tu man daina, kurią suprato
Širdis širdies neklausdama.

Bern. Brazdžionis

Jau praėjo metai, kaip mane paliko mano mylima žmona

ANTANINA

našlauti vienui vieną.

Prašau visus prietelius ir pažįstamus prisiminti ją, pasimelsti už jos vėlę.

Nuliūdęs vyras

Jonas Kutra

• **Politikos ir kultūros žurnale Naujoji Viltis Nr.** 20 1987 m. yra daug įdomių straipsnių.

Šiame numery (176 psl.) rašo Vytautas Alantas, R. Spalis, Jurgis Gliauda, Antanas Gustaitis, Stasys Santvaras, Anicetas Simutis, Stepas Varanka, Jurgis Janušaitis, Algirdas Budreckis, Antanas Butkus, tęsiami Antano Valiukėno pranešimai, recenzuojamos naujos knygos ir kt.

Žurnalą leidžia Amerikos Lietuvių Tautinė S-ga ir Korp! Neo-Lithuania. Redaguoja — vyr. red. Vytautas Abraitis, red. kolegija Algirdas Budreckis, Antanas Butkus ir Stasys Santvaras. Šiam numeriui viršelį ir vinjetės piešė dail. Julius Špakevičius. Viršelyje dail. Prano Lapės grafika — Maironis.

Redakcijos adresas: V. Abraitis, P. O. Box 351071, Palm Coast, Fl. 32035.

Norintieji gauti žurnalą kreipiasi į administratorių Br. Kasakaitį, 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629.

Parama Dirvai

Atsiliepdami į mūsų prašymą, savo auka Dirvą parėmė šie skaitytojai:

M. Stankuvienė, Rochester a. a. Juozo Stankaus atminimui 1,000.00
O. Daniusevičius, Palos Hills 13.00
A. Skopas, Cicero 8.00
(R) LB Cicero apylinkė 20.00
V. Stadalnikas, Los Angeles 8.00
V. Girnius, Greenacres ..33.00
T. Bartkus, Sarnia 8.00
S. Nedas, Chicago 10.00
V. Radys, Beverly Shores 7.00
L. Lendraitis, Boston 8.00
M. Jason, Greenwich 25.00
Vl. Bačiulis, Willowick .. 3.00
A. Johansonas, Cleveland 1.00
O. Merkienė, Boston 5.00
LB Clevelando Apyilnkė 100.00
M. Augutis, Rockford 3.00
J. Turčinskas, Chicago ..10.00
T. Varanka, Claredon Hills 13.00
S. Skorupskas, Bloomfield 3.00
Chicagos Lietuvių Moterų Klubas 50.00
V. Švarcienė, Seven Hills 3.00
J. Gelažius, Chicago 25.00
S. Bliudnikas, Rochester 5.00
J. Petkevičienė, Cleveland 20.00
A. Stokas, Los Angeles .. 3.00
R. Vidžiūnienė, Valencia 10.00
A. Plioplys, Toronto 8.00
K. Čėsna, Worcester 13.00
V. Vaičaitis, Myrtle Beach 15.00
A. Petkauskas, Chicago 20.00
R. Sakienė, Glendale 50.00
V. Gilys, Los Angeles 8.00
A. Griauzdė, Avon 10.00
J. Juška, Stuart 20.00
R. Puras, Richmond Hill 20.00
Vl. Žilinskas, Treasure Island 25.00
J. Mockaitis, Cleveland .. 8.00
P. Bartkus, Newbury 3.00
St. Balsys, Atlantic Beach 13.00
V. Barmus, Los Angeles 8.00
M. Kleinaitis, St. Petersburg 15.00
J. Juozaitis, Juno Beach 13.00
G. Leksas, Ft. Lauderdale 13.00
V. Bagdonavičius, Phila. 8.00
A. Mackuvienė, Cleveland 8.00
E. Krygerienė, Missouri City 11.00
D. Birutis, Wayne 13.00
A. Karaša, Falston 8.00
A. Stukas, Jackson 20.00
V. Zdanys, Hartford 8.00
P. Mičiulis, Gulfport 8.00
Š. Valiukėnas, Springfield 33.00
V. Mariūnas, Cleveland .. 3.00
S. Kvecas, Santa Monica 8.00
V. Petkus, Lakeline 15.00
V. Petraitis, Etobicoke .. 8.00
V. Bakūnas, Willowick .. 8.00
V. Petukauskas, Cleveland 8.00
M. Blynas, Cleveland 3.00
E. Trečiokas, Singer Island 13.00
V. Šniolis, St. Petersburg 35.00
Pr. Dovydaitis, L. Angeles 8.00
A. Lukas, Dearborn 8.00
Dr. M. Šveikauskas, Boston 5.00
J. Vaineikis, Chicago .. 8.00
P. Kavaliūnas, Chicago .. 3.00
K. Bruožis, Cleveland .. 3.00
Z. Dučmanas, Wickliffe .. 3.00
P. Joninas, Riverside 5.00
A. Bimbiris, Los Angeles 8.00
V. Buinys, Philadelphia 10.00
K. Miškinis, Rochester ..10.00
Pr. Šulas, Chicago 10.00
K. Gaižutis, Euclid 5.00
Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija ..50.00
Dr. Birutė ir Bronius Kasakaičiai, Chicago ..75.00
A. Rukšėnas, Cleveland 8.00
E. Gantautas, Brigeport 5.00
P. Dalinis, St. Petersburg 8.00
A. Drasutienė, Chicago ..10.00
P. Trybe, Dorchester 3.00
E. Smilgys, Michigan City 8.00
A. Dziakonas, Rochester 10.00
A. Deikis, Palm Beach .. 8.00
V. Juodka, Chicago 23.00
J. Kartanas, Omaha 8.00
E. Leleiva, Richmond Hill 20.00
Dr. H. Brazaitis, Willoughby 15.00
H. Vaitaitis, Old Saybrook 5.00
A. Klein, Rochester 3.00
A. Miliūnas, Downers Grove 3.00
K. Civinskas, Cleveland 13.00
J. Nausėda, Woodland ..20.00
R. Bužėnas, L. Angeles 83.00
P. Masalaitis, Vayne 8.00
V. Dargis, Madison 1.00
E. Laniauskas, Euclid ..10.00
P. Rudėnas, Westfield ..10.00
Dr. R. Sidrys, Streator .. 8.00
K. Adomavičius, Centerville 3.00
A. Rastauskas, Richmond Hts. 3.00
S. Damulis, Vista 5.00
Msgr. J. Balkūnas, St. Petersburg 8.00
E. Čižinauskas, Freeport 10.00
E. Švėgždienė, Toronto .. 8.00
L. Virbickas, St. Petersburg 10.00
L. Kronas, La Porte 8.00
F. Klimaitis, Cleveland .. 8.00
R. Mickevičius, Cleveland 8.00
M. Skirpstas, Willowick 3.00
Gr. Meilus, Chicago 3.00
A. Lingienė, Detroit 3.00
V. Numgaudas, Chicago .. 8.00
J. Lepeška, Fort Orange 8.00
Br. Oniūnas, Juno Beach 8.00
Dr. K. Šimaitienė, Queens 25.00
J. Kazlauskas, Waterbury 33.00
A. Leparskas, Warren .. 3.00
J. Nurka, Hartford 3.00
P. Balynas, Dearborn 13.00
J. Maurukas, Surfside .. 3.00
J. Adomaitis, Sunny Hills 3.00
Dr. Pr. Budininkas, Cicero 25.00
ALT S-gos Detroito sk. 100.00
A. Grigaitis, Manchester 5.00
Iz. Jonaitienė, Euclid 13.00
J. Jurkūnas, St. Petersburg 10.00
A. Pesys, Fairfield 13.00
A. Gargasas, Lubbock .. 3.00
A. Jurjonas, Chicago 13.00
P. Povilaitis, Great Neck 13.00
Dr. P. Banys, Burbank 13.00
P. Ambraziejus, Falmouth 3.00
B. Narbutas, Vista 8.00
Ed. Balceris, Los Angeles 30.00
M. Jonikienė, Lemont .. 3.00
P. Šimoliūnas, Chicago .. 8.00
M. Trumpjonas, Naperville 23.00
J. Vitėnas, Oxon Hill 3.00
G. Natkevičienė, Willoughby 3.00
K. Tamošiūnas, Parma .. 3.00
Romo Kalanto Šaulių kuopa St. Petersburge 25.00
A. Laužikienė, Atlantic Beach 10.00
J. Čipkus, Willoughby .. 8.00
J. Lenktaitis, New York 100.00
V. Burneika, Hartford .. 3.00
Br. Bagdonas, Oakville .. 3.00
J. Užupis, Worth 8.00
Ch. Bogushas, Middleburg 8.00
P. Didelis, Philadelphia .. 3.00
Č. Vilčinskas, Blue Jay 13.00
M. Abromaitis, Toronto ..25.00
V. Beliajus, Denver 20.00
V. Jokūbaitis, Euclid 8.00
J. Išganaitis, Brossard .. 1.88
A. Variakojis, St. Pete. .. 1.88
Br. Barutienė, Willowick 3.00
A. Stepanauskas, Juno Beach 3.00
S. Rydelis, Cleveland .. 6.00
V. Šeštokas, Los Angeles 50.00
J. Matusevičius, Chicago 13.00
P. Navazelskis, Westwood 13.00
P. Skirmantas, Glendale 3.00
A. Kalvaitis, Chicago 20.00
R. Vilkas, Miami Beach 3.00
J. Naujokaitis, Cleveland 5.00
Pr. Pakalniškis, Santa Monica 8.00
A. Jucys, Toronto 10.00
A. Adams, Chicago 3.00
Pr. Karalius, St. Croix .. 3.00
J. Kęsgailienė, Montreal 18.00
K. Vilkonis, Anglija 20.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

• **PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.**

• **PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.**